

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Az akaratérő.

Irta: Argus.

(Vége).

Hogy az erős akarat és a vasszorgalom mire képesít, arra nézve a sok közül egyik bajtársunk sikerét hozom itt fel.

A jelentkezők felvétele körül tulbuzgó őrsparancsnok nem éppen helyes eljárása folytán, egy próbacsendőr a törvény ellenére, mint teljesen irástudatlan került a csendőrséghez olyanformán, hogy napokig tartó kísérletezés mellett, éppen csak a nevét le tudta írni valahogy. És csak akkor derült ki, mikor a felesketés után elfoglalta helyét a bajtársai között, hogy nemcsak írni és olvasni nem tud, de még a nevének a betűit is csak az alakjukról ismeri, annál többet azonban sem nevééről, sem alakjáról nem ismer egy betűt sem.

Minthogy azonban Lukács Esvány (igy írta a nevét) jó megjelenésű és jó modoru fiatal ember volt, a szárnyparancsnokság nem adta fel a reményt, hogy nevezett a testületnek még hasznos tagjává válhatik, ennél fogva egy, a katonaságnál nevezettel együtt szolgált s éppen akkor szintén a próbacsendőri tanfolyamon volt altisztre bízta azzal, hogy egy elemi iskolai ABC beszerzése mellett, oktassa irástudatlan bajtársát a betűvetésre.

És hát Lukács Esvány meg is felelt a hozzáfűzött várákozásnak. Napi négy órai külön oktatás mellett, négy hónap múlva már nemcsak ismerte és írta is a betűket, hanem rövid mondatokat is össze tudott állítani. S miután ugyanezen idő alatt a napirendszerinti oktatáson csupán hallomás útján, az utasításokból és a törvényekből is elsajátított néhány rövidebb szakaszt, a szárnyparancsnokság beosztotta őt gyakorlati szolgálatra egy elég mozgalmas őrsre.

Hogy kik és mennyit foglalkoztak ezen az őrsön a törekvő próbacsendőrrel, azt ma már meg sem lehetne állapítani, de az tény, hogy mikor az az altiszt, aki az ABC legelső betűit igyekezett annak idején vele megismertetni, két és fél év múltán mint ideiglenes őrsparancsnok az imént említett őrsre került, Lukács Esvány helyett már Lukács Istvánt találta ott, aki mint másodosztályú író helyesen dolgozta ki minden feladatát, számtanból a négy alapműveletet tudta, az utasításokat

és törvényeket fennakadás nélkül elmondta, sőt tudott már írni — szerelmes leveleket is.

Szorgalma, kiváló magaviselete és feltétlen megbízhatósága folytán megnyerte Lukács István előljárói jóindulatát és becsülését is és éppen ez okból feltűnt a szárnyparancsnokságnak, mikor négy évi szolgálat letevével leszerelésre jelentkezett.

Mi történt Önnel Lukács — kérde a szárnyparancsnok — hiszen ön a legjobb uton van ahhoz, hogy a legközelebbi altiszti tanfolyamba bevezényeljem és ha eddigi magaviselete nem változik, szép jövőre van kilátása a testületnél, tehát miért szerel le?

— Én már célomat elértem, most haza megyek, hogy a szüleim után örökölt birtokomat átvegyem és magam kezeljem — jelentette Lukács minden kerteles nélkül.

— Hát miféle céljai lehettek önnek a csendőrséghez való belépésével? — kérde a szárnyparancsnok.

— Hogy pótoljam azt, amit, mint árvagyermek kis-koromban meg nem tehettem: megtanuljak írni, olvasni és számolni — felelte Lukács. — Most tudom mindezeket még jobban, mintha gyermekkoromban tanul-tam volna, tehát képes leszek a birtokom kezelésére s az azzal kapcsolatos minden más dologra.

És ebben teljesen igaza volt Lukács Istvánnak. És mi tette azt? Az erős elhatározás és a szilárd akaratérő.

Sok bajtársunk van nekünk ma is, akik csekély tudással kerültek közénk, de kitartó akaraterejével folytatva önképzésüket, a legmagasabb altiszti rendfokozat és hivatás betöltésére is alkalmasokká váltak.

Sajnos, ezekkel szemben akadnak olyanok is, akik annak daczára, hogy megfelelő iskolai képesítésben részesültek, de mert elhatározásaikban ingatagok, saját képességük iránt kishitűek, akaraterejük kifejtésében gyengék lévén, hosszabb szolgálat után sem tudtak zöldre vergődni. Így részben magok az okai elmaradottságuknak; de az sincs kizárva, hogy a helyes vezetésben, a szükséges bátorításban és főként a kitartó, fokozatos és jóindulatu biztatásban — a mi akaraterejüket, bátorságukat fokozta, fejlesztette volna — vagy egyáltalában nem részesülhettek, vagy a velük való eziránti elbánás felületes volt.

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becseselés. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

De nemcsak a tanulásban, hanem a szolgálati használhatóságnak tökéletesbitésében és az esetleg káros hatású szenvedélyek leküzdésében is nagy hasznát lehet venni a folyton fejlesztett akaratereinek.

A helyes fegyelemkezésre, a szolgálati célirányos vezetésére való törekvés pl. a legkitartóbb akaratereőt és határozottságot kívánják meg az őrsparancsnok részéről.

Az az őrsparancsnok, aki elhatározásaiban ingatag, az utasítások, szabályok és törvények betartásában és betartatásában nem eléggé következetes, alárendeltjeivel szemben részrehajló, egyesekkel szemben az engedékenységet másokkal szemben az erélyességet túlzott mértékben alkalmazza, szolgálati teendőiben felületes s így azoknak rossz példát ad, — mindig készen lehet arra, hogy őrén a rend és fegyelem felbomlik.

Ugyancsak a minden pillanatban bekövetkezhető kellemetlenségre lehet elkészülve az a csendőr is, aki ugy önképzése fejlesztésére, mint a szolgálati teendőiben való köteles alaposra nem törekszik, mert a felületesség mindezekben gyakran megboszulja magát. Egy-egy mulasztás, akár magánjellegű ügyekben, akár szolgálati teendőinkben, amit annak idején, kellő kötelességtudással és szilárd elhatározással meg nem történtté tehattünk volna, sokszor hosszú időkre kiható bajt, hátrányt és kellemetlenséget okozhat nekünk vagy éppen másoknak. Holott annak idején csak azt a csábítást kellett volna leküzdőnk, annak a kísértésnek kellett volna ellentállani, ami akár saját szenvedélyünk-ből, akár mások részéről ama mulasztásnak elkövetésére késztetett.

Egy erős akaratu, szilárd elhatározású csendőrön sohasem lehet urrá a káros emberi szenvedély és alkalmi csábítások sem tudják eltántorítani kötelessége pontos teljesítésétől.

Olyan állítások vagy védekezések: nem tudok a természetemnek parancsolni, — nem tudok magamon uralkodni, — a kínáló alkalom csábított a szabálytalanságra, vagy a kísértésnek nem tudtam ellentállni stb., csak gyenge akaraterejű, pipogya embertől erednek.

Aki a rosszat, a károst megtudja tanulni kényszerítés nélkül, éppen úgy le tud szokni is arról, ha kényszerítik rá és mert tudja is, hogy azok mind csak hátrányára vannak. És nem is kell hozzá semmi örögi mesterség, hanem csupán szilárd elhatározás a lemondásban és emellett fokozott akaratereővel kitartani.

Azok a társaságbeli szokások, mint pl., a kártyázás és más hasonló pénzbeli társasjátékok, fogadások s egy-két pohár bor melletti beszélgetés csak addig maradnak ártatlan szórakozások, míg csakugyan a szórakozásra szánt időn és a szigorú anyagi és erkölcsi korlátokon belül gyakorolja az ember. De anyagi és erkölcsi romlásra fajulnak mindjárt, mihelyt szenvedéllyé, megszo-

kássá válnak az emberben és gyenge az akaratereő azok leküzdésére.

Azok a csendőrök, akik hibájukért való felelősségrevonás alkalmával, a férfiaság rovására menő sirás-rivás közt fogadnak javulást és kunyorálnak elnézést, ingatag, gyenge jellemű emberek mind, akiket a legközelebb kínáló alkalom újból letérít az egyenes útról minden fogadkozásuk ellenére.

Az erős akaratu, szilárd elhatározású ember, ha hibát követett el, férfiasan viseli annak a következményeit is. A javulásra vagy a jövőbeni óvakodásra irányuló szándékát pedig nem feltűnést keltő szinpadi jelenetek között sirja el, hanem önmagában megfogadva, férfiasan, erős akarattal meg is tartja azt.

A csendőrségi szolgálat nagyon gyakran pillanatnyi elhatározások elé állítja a csendőrt. Vannak esetek, mikor pillanatok alatt kell döntenie valamely nagy fontosságú elhatározás felett. Az ilyen esetek teszik próbára az igazi akaratereőt és a szilárd elhatározási képességet.

Töprengő, habozó, elhatározásait hosszasan latolgató, fontoskodó csendőrök ilyen esetekben nem tudják megállani a helyüket, elszalasztják a helyes intézkedés kellő pillanatát és saját maguk gyengeségén tanulják meg, hogy: «tett halála az okoskodás!»

Pillanatnyi elhatározás mellett néha helytelenül cselekedni nem olyan nagy bűn, mint örökös tétlenül várni meg egy hasonló vagy előreláthatólag súlyosabb esemény bekövetkezését.

«Tévedni emberi dolog!» tartja egy magyar közmondás. Könnyebben megbocsátható tehát, ha valaki a jó akarat minden külső jelei mellett, az adott pillanatban való hirtelen elhatározásában elvétí a helyes intézkedést, de csökkenti a következmény súlyát, mintha hosszadalmas, időtrábló okoskodások után is helytelenül cselekszik.

Az élet, mint mindnyájan tudjuk, úgy is csupa küzdelemből áll. Zavarokkal és akadályokkal találkozunk lépten-nyomon. Ezeket pedig legjobb erős elhatározással minél hamarabb leküzdni, mert aki ezt nem teszi, az eleje tornyosuló akadályok között könnyen elveszti a fejét, ide-oda kapkod s végre is tehetetlenné válik.

Nagyon alkalmas példákat láthatunk ezekre az állításokra a mostani háborús viszonyok között.

Éppen Hindenburg vezértábornagyról olvashattuk, hogy egyszer a múlt évi orosz-lengyelországi harcok közben, midőn egyik hadtestje már közvetlen a körülkerítés veszélye előtt állott, egy hirtelen végrehajtott oldalmozdulattal oly remek visszavonulást produkált, hogy nem csak hiánytalanul hozta ki csapatait a fenyegető orosz gyűrűből, de sőt mintegy 10.000 főnyi orosz csapatot foglyul is ejtett azok közül.

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általánosan elismerve legjobban szállít Magyarország legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . .
Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapított 1847-ben.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

A honnan kivertük a románokat. — Tótesvár.

Ezzel ellentétben ott van a szaloniki-i parancsnok: Sarrail tábornok esete. Több mint félévig készült az első offenzívájára s midőn ez sem sikerült, maga beismerete, hogy ez azért történt, mert abban is *megelőzte őt csekély 4 órával* a német-bolgár hadvezetőség.

De találunk példát a gyors elhatározás alapján elért sikerre saját bajtársaink körében is.

Harmadmagával rablógyilkost üldözött egyik altiszti bajtársunk ugy márczius havában, mikor a Tisza jege olvadóban volt. Még rendes körülmények között, minden veszélyre való kilátás nélkül mentek át a Tisza jegén — az altiszt ekkor életében először — de mire harmadnapra, ama biztos értesülés alapján, hogy az üldözött őket kijátszva, egyik tiszáninneri faluban lakó kedveséhez menekült vissza, az esti órákban visszatértek, a Tisza jege közepén már végigrepedt, a szeleite ellepte a viz, úgy, hogy a révnél a gyalogosok is mind a két oldalról, csak deszkapallók használata mellett közlekedhettek. A révész azzal fogadta a lovasjárórt, hogy hatósági rendelet folytán, különösen esti 6 óra után, még gyalogos embereket sem bocsáthat át, még kevésbé kocsin vagy lovon utazókat, mert minden pillanatban várható a jég összeroppanása.

Minthogy pedig a közelben sehol sem volt olyan hely, a hol a kimerült járőr és lovai elhelyezhetők lettek volna éjjelre és mert legalább 80 km. utat kellett volna megtenniök, ha a legközelebbi tiszai hidon át kerülnek az említett községbe, mig így legtöbb egy óra alatt ott lehettek és meglephették a mitsem sejtő rablógyilkost, az altiszt, aki — mint említém — életében ekkor járt legelőször befagyott folyó jegén de a környéket már régebről ismerte és tudta, hogy egyik közeli tiszántuli községnek a tiszáninneri határrészben levő szőlőjébe magán átjárata is van, s ahoz a téli trágyahordás idején, éppen úgy, mint a rendes réveknél, hizlalt jege szoktak közelekedni, oda vezette járőrtársait s daczára, hogy a jég szélén már majdnem hasig ért a lovaknak a viz, de mert a folyó közepén, az átellenben levő csárda lámpája világánál szilárd, fénylő jég látszott, egymást 15-20 lépés távolságra követve, a sötét éjszakában neki vezette társait a bizonytalan, sőt veszélyes utnak s 10 percz alatt, szép lassan lépegetve, minden baj nélkül átjutottak a másik partra.

Hogy pedig milyen veszélyes volt ez az ut, eléggé megmagyarázza, az, hogy a kocsimáros, aki a csárda elöl nézte végig a járőr átjutását, kiáltozni akart, hogy visszatartsa őket, de rémületében vagy tán mert azt hitte, hogy kiáltással a jég beszakadását idézheti elő, egy szót sem birt kiejteni és csak akkor hördült fel ajkai közül az első hang mikor a járőr előtte megállott s akkor is csak sirt, hebegett, hogy ezt a perczet soha el nem felejtí, s perczek multak el, mig a hozzáintézett

kérdésekre adott szavaiból ki lehetett venni, hogy az üldözött gyilkos pár órával elébb szintén ott jött át a Tisza jegén.

Utóbbi esti 10 órákor már a járőr foglya volt.

Nem egyéb, mint egy hirtelen megfontolt merészség volt ez a tiszai ut. És végeredményében is igen jól sikerült, csak éppen egy kis megintést kapott ez a vállalkozó szellemű altiszt a nyomozást vezető szakasparancsnokától, a miért úgy a maga, mint a két bajtársa életét kockáztatta merész elhatározásával.

Az azonban bizonyos, hogy ha a révésztől hallottakat, az éji időt, a minden segítség hiányát tekintetbe veszik s előbb meghányják-vetik az átkelés lehetőségének esélyeit s a könnyen beállható veszedelmet megtárgyalgatják, több mint bizonyos, hogy mire a haditanács véget ér, aligha részesítették volna előnyben az előrelátható, de a veszélyes uttól való huzódozás okán többféle feltevés mellett, könnyen bizonytalanak állítható szép eredményt s inkább erről mondtak volna le, csak-hogy megmeneküljenek a tagadhatatlanul merész vállalkozásnak *elképzelt* veszélyeitől.

E néhány példából is látjuk, hogy milyenek az azonnali elhatározás és a hosszadalmas okoskodás, tanakodás, tétovázás következményeinek esélyei úgy a békés idő, mint a háborus viszonyok válságos pillanataiban.

Minthogy pedig a csendőr nemcsak most, hanem békés időkben is örökös harcban áll, ránézve minden esetre csak előnyös lehet, ha válságos pillanatokban mindenkor azonnal készen áll a gyors cselekvésre és nem hagyja magát mellékgondolatok vagy mások ellenvetése, okoskodása által elhatározásaiban hátrányosan befolyásolni.

Törekedjék tehát minden csendőr arra, hogy születésével örökölt akaraterejét folytonos kedvező behatásokkal, a szilárd elhatározás gyakorlati megszokásaival, szellemi tehetsége fokozásával fejlessze, mert az étellel és a szolgálatával járó akadályok és nehézségek leküzdésében csak úgy arathat sikert, ha akaraterejét tökéletessé teheti s ha elhatározásait amellet, hogy a következmények felismerésére is éles ítélő tehetséggel rendelkezik, szilárd akarattal elszánt tetterővel igyekszik végrehajtani.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Számok beszéde Szerbiáról.

Egy rendezett közigazgatásnak föltétlenül szüksége van megbízható statisztikai adatokra a nyilvános és magánélet tömegjelenségeiről, hogy így közigazgatási működésének egy áttekinthető és helyes alapot teremtsen. Egy ilyen statisztikai alapnak a hiánya annál inkább

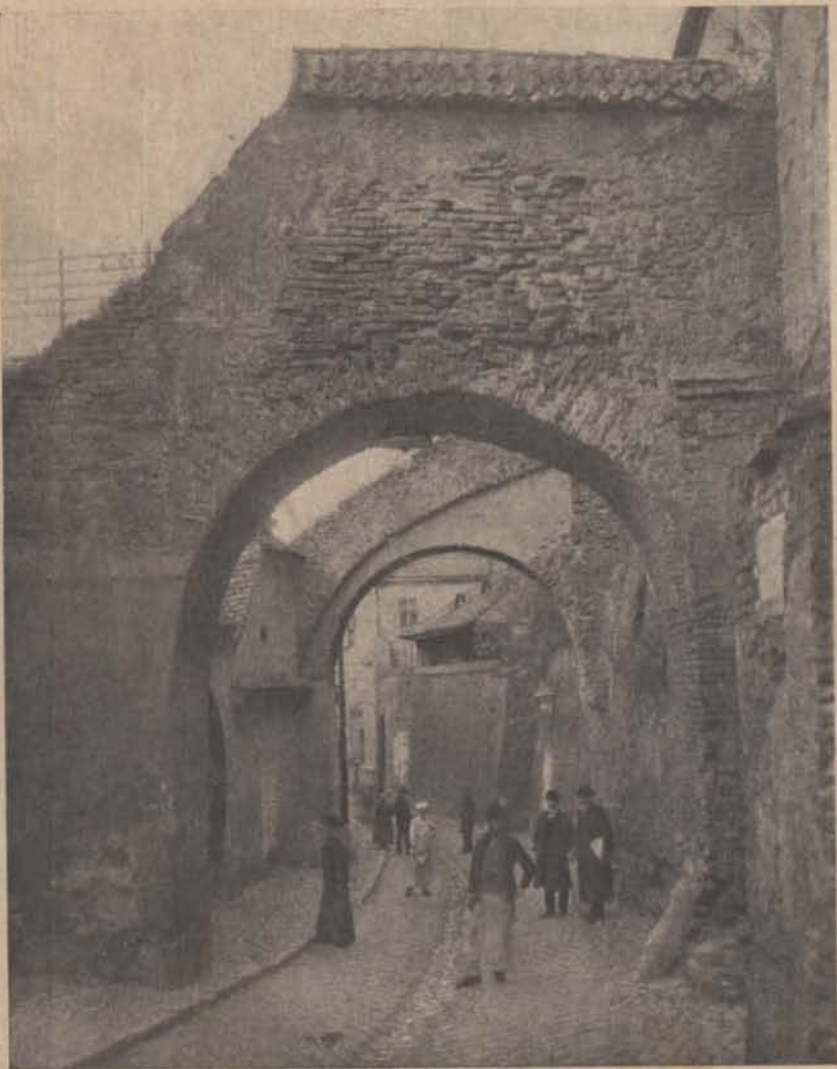

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

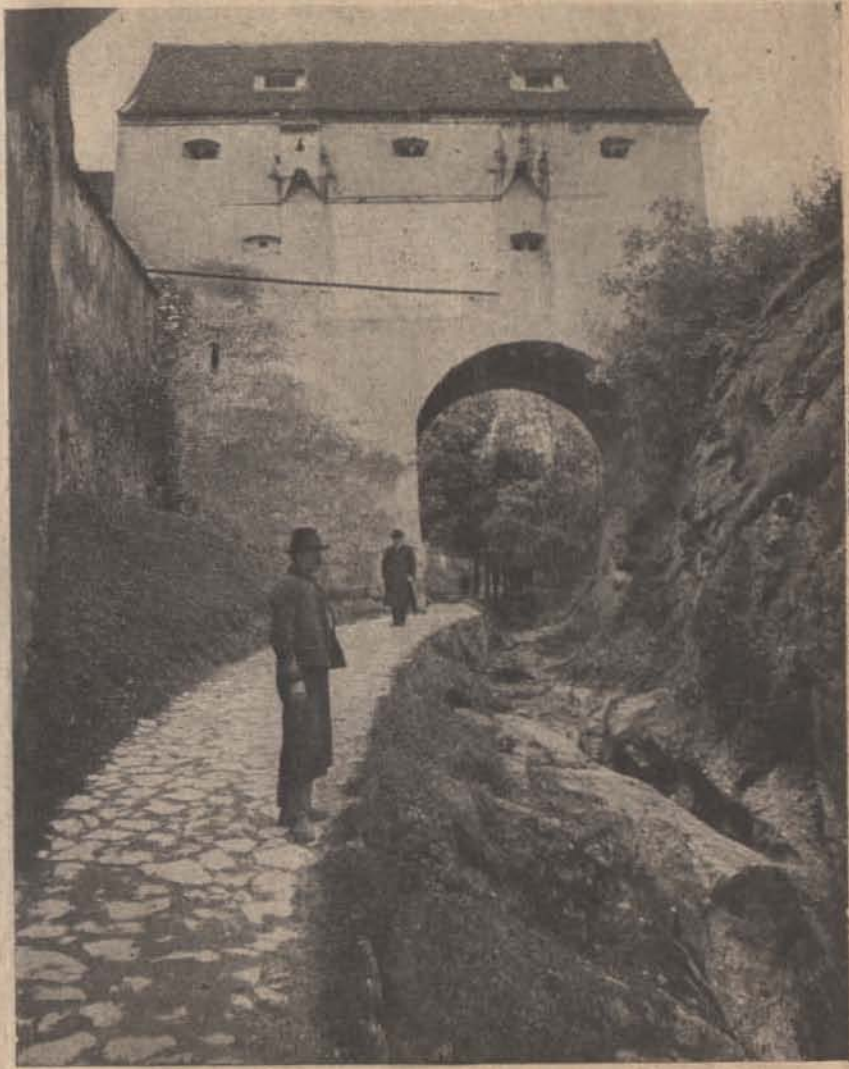
◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótér-bórház, Városháza mellett. (Rákóczy szoborral szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tünélküli pathéfonok. — Világhírű tús gramofonok. — Lemez ujdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktára.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

Nagyszabeni réaszlet.

A honnan kivertük a románokat

A brassói Graf.

is érzékenyen kellett, hogy érintse az osztrák és magyar katonai igazgatást, a mikor Szerbia meghódított területeinek közigazgatását átvette, mivelhogy ezeken a területeken a hosszú háborús bonyodalmak és a velük összefüggő események és viszonyok az utolsó, 1910-ben megtartott nép- és állatszámolás óta lényegesen megváltoztak.

Ennek a számlálásnak az eredményeit a jelenlegi kormányzás céljaira fölhasználni nem lehetett, részben, mert idejüket multák és nem ölelték föl az egész közigazgatási területet, részben pedig, mert a közbeeső időben épp a lakosság ment át nagy változáson, úgy számát, szociális rétegezését, mint az egyének korát illetően; éppígy nem szolgáltathattak megfelelő alapot az állatállomány nagyságát illetően az erre vonatkozó adatok, mindezek is 1910-ből származtak. A szerbiai cs. és kir. katonai főkormányzóság ezektől az okoktól indítva a lakosság általános összeírását és vele összefüggésben az állatállomány megszámlálását rendelte el Szerbiának általunk megszállott területein. 1915 július 10. és 15-ike között történt ez meg, s azt a kormányzóság statisztikai hivatala hajtotta végre.

A nép- és állatállomány megszámlálásának szervezési módjára nézve Szerbia megszállott területeinek jelenlegi közigazgatási beosztása volt mértékadó. Éppen ezért helyénvaló, ha mindenekelőtt röviden magát a közigazgatási beosztást ismertetjük.

A magyar és osztrák megszállott terület, a mi tizenöt területre van beosztva, kerekén 3.083,000 hektárt tesz ki; e közül 2.388,000 hektár Szerbia régi kerületeire esik, 695,000 hektár pedig albán kerületekre.

Miután Szerbia ösztérülete a bukaresti béke előtt 4.830,260 hektár volt, így tehát az akkori Szerbiának nem egészen a fele áll most magyar és osztrák kormányzás alatt, míg a másik, nagyobbik felét a bolgárok kormányozzák. Szerbiának Magyarország és Ausztriától megszállott területének nagysága a monarchia huszadrészének felel meg — az anektált tartományokat nem számítva — s mintegy három magyar megyének: Pestpilissoltkiskun, Krassószörény és Hunyadnak (3.094,000 hektár) területi nagyságával vetekszik, vagy pedig fél Erdélylyel (5.724,200 hektár).

Az okkupációs terület 13 kerülete közül a belgrádvidéki további kilencz kerülettel együtt szerb földön fekszik, míg a többi három: a rigómezei, novibazári és prijepoljei, a bukaresti békében Szerbiához csatolt albán területen. A területek 54 járásból állanak s ezek — Belgrádot nem számítva — 853 helységből.

A község a legkisebb közigazgatási egység s rendszeren több falu alkot egy községet.

A katonai igazgatás rendszeresítésénél az előbbi adminisztratív beosztást, a mennyire lehetséges volt,

megtartották; az okkupált terület mai tíz kerülete, az albániaiak nélkül, s a belgrádvidéki és Kruseváczin kívül, teljesen megegyezik a szerb közigazgatás volt kerületeivel.

Az előbbi belgrád városi kerületből a város közvetlen környékét kihalították s külön kerületet alkottak belőle, míg a régi kruseváci azáltal változott meg területileg, hogy a régi moravai kerület három járását: a bacsinait, jagodinait és rekováczit hozzája csatolták, a razsanjit azonban bolgár kormányzás alá helyezték.

A népszámlálásra való tekintettel előkészítő rendszabályként mindenekelőtt az összes lakóházak megszámlálását rendelték el s ez év júniusában ezt végre is hajtották. Ezt a rendszabályt az a körülmény tette szükségessé, hogy a legtöbb kerületben a házak egyáltalán nem voltak számozva, így a háztartások tényleges megszámlálását ellenőrizni nem lehetett volna. A számlálást az erre a célra kirendelt bizottságok ejtették meg megfelelő ívek révén, a melyekbe a háztartás fejének az adatait a bizottság bejegyezte. A bizottságok hatósági személyekből s a községek képviselőiből alakultak meg.

A kerületekben július 10-ike és 15-ike között ejtették meg a számlálást, Belgrádban mindjárt az első napon.

Az adatok gyűjtése egyrészt a jelenlevő polgári lakosságra, annak nemére, korára, vallására, családi állapotára, állampolgárságára, fő- és mellékfoglalkozására s a háztartások számára terjedt ki; másrészt a házi hasznos állatokra és pedig: lovakra, ökrökre, bivalyokra, szamarakra és öszvérekre, disznókra, kecskékre és végül juhokra. A szárnyasok megszámlálásától technikai okokból el kellett tekinteni. Együttal az adókra nézve is gyűjtöttek anyagot.

Mintegy hét hónap leforgása alatt készült el a katonai főkormányzóság statisztikai hivatala az adatok földolgozásával. 40,000 gyűjtőívnek 64 millió adatát kellett a legkülönbözőbb relációkban földolgozni. Itt közöljük a legfontosabb adatokat:

Szerbia megszállott területeinek összes polgári lakossága 1.373,511 lelket számlál; a férfiak száma 575,643, a nőké 797,868. Az albán kerületekre 76,928 férfi és 78,566 nő, összesen 155,484 lakos esik. Szerbia többi kerületére 498,715 férfi és 719,312 nő, összesen tehát 1,218,327 lakos. A katonai főkormányzóság területén tartózkodó polgári lakosság száma körülbelül Pest- és Hunyadmegye lakosságának felel meg. (1.370,971), míg az albán területeké Abaujtornamegye lakosságának (158,077).

Vizes lábak

ellen csak úgy védekezhetünk, ha bakancsot, csizmát a rég bevált izoláló hatású **CAMPOLIN**, törvényileg védett vízhatlan borkenőccsel kenjük. — Kérjen prospektust az egyedüli gyártója:

Krayer E. és Társa osztól, Budapest, V. kerület, Váci-ut 34. szám.

Fiók: V. ker., Váci-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-utca 20. (Kálvin-tér mellett). III. ker., Flórián-tér 18. sz. Ujpesten: Árpád-ut 40. szám.

A honnan kivertük a románokat. — A brassói fellegvár.

KÉPEINKHEZ.

A honnan kivertük a románokat.

Az erdélyi hadszíntér egyik legnevezetesebb részéről, Brassóról és környékéről valók azok a képek, amelyeket a jelen számunkban közreadunk.

Brassó város már az Árpádházi királyok idejében élénk forgalmu helye és gócpontja volt a Barcaságon letelepedett magyarságnak és nagy kereskedést folytatott a nagy Havasalföld felé. A magyar lakosságot később a kun, besenyő és tatár betörések végkép kipusztították s így kerültek Brassóba és környékére német telepesek, akiket II. Géza király telepített le a Barcaságba. Ezek majd később a szintén odakerült német lovagrend a határ védelmére kisebbszerű kővárakat emeltek és községeiket is kőfalakkal vették körül. Így épültek a többek közt Törösvár a hasonló nevű szoros védelmére és az óbrassói erősség a mai Fellegvár szomszédságába az ugyanekkor megalapított Brassó védelmére. Ez utóbbinak régi árkait és kőfalait már nagyobb részt betemették és lebontották ugyan, de néhány bástyája, köztük a képeink egyikén látható Fehér és Fekete torony, az úgynevezett Graff még most is megvan emlékezetül a régi dicsőségre és azokra a sok szenvedésekre, amelyeknek Brassó népe a törökök, oláhok stb. betörései alkalmával gyakran ki volt téve a többi határmenti várnak és városoknak lakosságával együtt.

Hosszú évszázadok után, most újból oláh betörés

színhelye lett, Brassó és vidéke. A betörő román hordák mindjárt az első napon hatalmukba kerítették a védtelen várost és befészkeltek magokat oda abban a reményben, hogy állandóan birtokukban is fog maradni ez a rég óhajtott terület. Uralkodásuk azonban csak aféle pünkösdi királyság volt. Még jóformán meg sem melegedhettek az ősváros falai között, máris menekülniök kellett s összetörve, megverve futottak visszafelé azon az uton, amelyen pár héttel előbb az olcsó győzelem vérmes reményeivel eltelve szégyenteljes garázdálkodás közben betolakodtak. Brassó, Törösvár és környéke tehát újból a miénk, sőt egyes helyeken túl a határon, román földön dólnak a harcok, amiből következtetve bizvást remélhetjük, hogy az olcsó dicsőségtől megmámorosodott románok rövid idejű uralkodása csak mint rossz álomból származott kellemetlen érzés marad meg Brassó és környéke lakóinak emlékezetében.

HIREK.

Adományok. A dolhai örs legénysége és az ottani polgári lakosság 56 koronát adott össze az erdélyi menekültek; részére Szadán Ödön bányaigazgató a nagyompolyi örs utján 10 koronát küldött hozzánk, a háborúban elesett katonák árvái részére. Az adományokat rendeltetési helyükre juttattuk.

Erdélyi menekültek üzenetei. Antal Jánosné szül. Kerekes Berta, csikszentgyörgyi lakos kéri Antal Lajos nagyszombeni járásörmestert, hogy jelenlegi címét, egy

Csúz, Rheuma, Köszvény

amely sok ezer hálaírat és orvosi vélemény szerint biztos hatású háziszser. — Eredeti tégely ára 2 korona. Egyedüli készítő: Szenthe Lajos Patrona Hungariæ gyógyszerháza, Budapest, Damjanich-utca 2. szám.

esetén próbálja meg a világhírű erősített **CAPCINE (Paprika)** kenőcsöt

fontos ügyben, vele a szendrői (Borsód-megye) csendőr-örs utján közölje.

Kastol Péterné, ki Erdélyből Rajkára menekült, kéri Kastol Péter csendőr czimzetes őrmester fiát, aki legutóbb a nagyküllővárosi örsön szolgált, hogy czimét a rajkai örs utján tudassa.

Balló Ferencz csendőr, ki jelenleg a cs. és kir. 19. számú helyőrségi kórház X. osztályán, az 5. számú szobában van ápolás alatt, kéri Balló Jánost és családját, kik Csikszentkirályról menekültek, valamint Vitos Ádám őrmestert és családját, hogy czimüket vele tudassák, vagy ha valaki a fent nevezettek hollétét ismerné, úgy velök Balló csendőr jelenlegi czimét közölje.

Turony Mártonné népfelkelő neje kéri mindazokat, akik férjéről, Turony Márton csendőrségi szolgálatra beosztott népfelkelőről valamit tudnak, ezt Mezőmehesre (Torda-Aranyos megye) tudassák, mert nevezett nő férjéről a román hadizenet óta semmit sem hallott. Turony Márton népfelkelő legutóbb Gyergyótölgyesen teljesített szolgálatot.

Dajka Lajos csendőr gyilkosainak elítéltetése. Még élénk emlékezetünkben van az a sajnálatos esemény, amely 1915. évi augusztus hó 21-én az Abauj-Torna megyei Felsőtökés község határában játszódott le, amikor két orosz hadifogoly szökevény Dajka Lajos és Kertész György kassahátori örsbeli járőrt megtámadta, Dajka csendőrt saját szuronyával agyonszurta, míg Kertész csendőr, támadóival folytatott heves dulakodás után, fegyverzetétől megfosztva, futás által menthette meg csak életét. A támadókat Csik Ferencz örsvezető czimzetes őrmester, szomatori örsparancsnok Isäv Sándor és Tscherniak Subetz Lázár orosz hadifogoly szökevények személyében csakhamar kézrekerítette és a kassai cs. és kir. hadosztálybíróházba szállíttatta. A nevezettek ellen folyamatba tett rögtönítélő eljárás harmadik napján, a védők által tett illetékességi kifogások folytán, a bűnügy a rendes bűnvádi perrendtartás útjára terelődött. A kassai cs. és kir. hadosztálybíróház 1915. évi november hó 11. és 12-én megtartott főtárgyaláson, Isäv Sándort gyilkosság büntette és katonai öröknek való ellenszegülés büntette miatt kötél általi halálra, Tscherniak Subetz Lázárt pedig katonai öröknek való ellenszegülés büntette miatt, nyolcz évi börtönrre ítélte. A katonai ügyész, nemkülömben az elítéltek által ezen ítélet ellen benyújtott semmisségi panaszokat a cs. és kir. legfelsőbb katonai törvényszék 1916. évi július hó 1-én megtartott zárt ülésében megvizsgálván, Isäv Sándor büntetését helybenhagyta, Tscherniak Subetz Lázár büntetését azonban 4 évi és 2 havi börtönbüntetésre szállította le. Ő császári és apostoli királyi Felsége 1916. évi augusztus hó 22-én kelt legfelsőbb elhatározásával az Isäv Sándorra kiszabott kötél általi halálbüntetést legkegyelmesebben elengedni és a cs. és kir. legfelsőbb katonai törvényszék utasítani méltóztatott, hogy egy megfelelő szabadságvesztés-büntetést mérjen ki, mihez képest ezen törvényszék Isäv Sándort életfogytig tartó súlyos börtönbüntetéssel sújtotta.

KÜLÖNFÉLÉK.

A hollók. A francia ujságok mindig találékonyak voltak abban, hogy mindenféle tücsköt-bogarat ráfogjanak a németekre. Legújabban a «Renaissance» című párisi ujság azt írja, hogy a svédországi lapok egy idő óta a következő hirdetéseket közlik: «Kivitelre százezer fiatal holló kerestetik». — A párisi «Figaro» erre megjegyzi, hogy a fiatal hollók (valószínű azonban, hogy inkább varju akar lenni) alighanem Németország számára kerestetnek, — «mert a német sajtó — magyarázza a «Figaro» — már régebben fölhívta a német népet, szokjon rá a fiatal holló husára, a mi igen izletes eledel». — A «Renaissance» egy kissé megütözködik rajta, de a «Figaro» kioktatja laptársát a következőképp: «A fiatal holló husa a Quartier Latin olcsóbb korcsmaiban valaha a galamb husát helyettesítette, s zöld borsóval körítve, a szegényebb diákok inyencz-étele volt. Ezekben a korcsmaiban huszonöt sous-ért adtak előételt, peccenyét, főzeleket és tészta vagy gyümölcsöt; mindehhez tiszta teríték és egy félüveg — bor járult! De hogy a vendéglős a maga hasznát is megtalálja: kénytelen volt galamb helyett a hollót becsempezsni, a husz éves ifjak pedig meg se ütözködtek rajta, ha ugyan egyáltalán tudtak róla...» — Ilyen magyarázat mellett akar a «Figaro» szemet hunyni a laptársa által költött — kacsán.

Egy angol amazon. Egy Londonban most megjelent könyvből állapítható csupán meg, hogy ebben a háborúban egy angol nő is küzdött. A könyvben Miss Flóra Sandes írta meg a memoirjait, a ki a 2. számú szerb gyalogezred negyedik századában sergeant-rangban küzdött. Eleinte az angol hölgy csak betegápolónő volt, a nagy szerb visszavonuláskor azonban fegyvert fogott és együtt küzdött a katonákkal; vitéz magatartásáért kapta meg a rangját.

Tutrakan. A bolgár-román háború kitörése után az első komoly csata Tutrakan városánál zajlott le s a nagy hévvel s a szélvész gyorsaságával előretörő bolgároknak az oláhok nem voltak képesek ellentállani, úgy, hogy az erős vár váratlanul gyorsan elesett s teljes fölszerelésével, óriási zsákmánnyal és közel 30,000 fogollyal a diadalmas bolgárok kezére jutott. Orosz haderő — úgy látszik — a tutrakani ütközetben nem vett részt; valószínűleg szívesen tértek ki az elől, hogy az oláhok oldalán már itt akezióba lépjenek, mert Tutrakan fájdalmas emlékezetű hely az orosz ármádiának; ugyanis itt az oroszok egyizben a törököktől, Bulgária akkori hűbéruraitól, rettenetes vereséget szenvedtek. Ez pedig a Krim-háború kezdetén, 1853 novemberében történt. A török sereg fővezére itt, Tutrakannál, illetve a tulajdonon — már Romániában — fekvő Oltenitzán helyezkedett el és várta be a közeledő orosz sereg támadását. A török vezér, Omer pasa, gyalogságát elsánczoltatta s Oltenitzát, Tutrakant s a Dunában levő két — a román parttal hiddal összekötött — erdős szigetet megrakta tüzérséggel s emellett a román oldalon hidfőállást is épített, ahol szintén hat üteget helyezett el. November 4-én az ellen az erős török állás ellen támadásba ment át a Gortschakov herczeg parancs-

HEGEDŰ

remek felszereléssel
10-12-15-20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály-nál szerezhető be **Budapestben, Király-utca 58. sz.**

Minden hangszerről külön árjegyzék kérendő.

HARMONIKA

10-12-15-20 korona
finomabb 2 soros 30-40-50 kor.

GRAMOPHON

40-50-60-70 korona
legfin. aozál óraműszerkezettel

noksága alatt álló orosz hadsereg. A sikságon, fedetlen állásból támadó oroszokat azonban irtózatoss tüzzápor fogadta, úgy hogy a frontális támadás rettenetes veszteségek közt összeomlott. A visszaözönlő és menekülő oroszokat azonban Pavlov tábornok újra rendbeszedte s ismét rohamra vezette, ám ekkor meg három oldalról is tűzbe kerültek s a rohamuk újra összeomlott, úgy hogy a nagy veszteségek miatt Gortschakov elrendelte a visszavonulást és seregét Budatsi irányába vonta vissza. Egész Európa ujongott a török fényes győzelmén, a mely megalapozta Omer pasa hadvezéri nimbuszát és tekintélyét. Omer pasa egyébként horvátországi születésű volt és az osztrák hadseregben szolgált, ahonnan megszökött s török ezolgálatba lépett, ahol — felvevén a török vallást — csakhamar a tábornokságig vitte föl.

Kétszáz év előtti harcok az Isonzonán. Az olasz hadjárat legnagyobb részben olyan területen folyik, a mely már egyszer véres események színhelye volt, még pedig olyan formában, hogy önkéntelenül felmerült az a gondolat, hogy Cadorna háborús terve kópiája annak a két éves háborúnak, a melyet Velence köztársaság 1615-től 1617-ig viselt Ausztria ellen. Velence az Adria kizárólagos uralmát forszírozta, s mikor nem tudta elérni azt az óhaját, hogy Görzöt, Triesztet és Isztriát megvásárolhassa, s azt sem, hogy határait az Isonzoig tolhassa ki, megkezdte az ellenségeskedéseket. Megszállotta Cormonst, Aquileát és csaknem az egész osztrák Friault, Gradiska kivételével. A tulajdonképpeni harcok azonban az alsó Isonzó-vidéktől keletre és nyugatra huzódó hullámos dombláncon, valamint a Coglión és a Karszt nyulványain folytak, Görzöt tersatói Frangepán, Gradiskát Frankol védelmezte. Trauttmansdorff megerősítette Podgorát és Sdraussinát és felépítette a «Szentháromság» és a «Csillag» védőműveket. Sagrado fölött, valamint Rubbia mellett is erődítéseket csináltak, köztük a legfontosabb ugynevezett «Sieh Dich für.» A velenceiek Cormonstól St. Florian és St. Martin mellett törtek előre és lerombolták a görzi Isonzó-hidat, mire Trauttmansdorff ezt újra helyreállította és az ellenség elűzése után Pevma fölött hidfőt építtetett. Itt kapott sebet az ellenséges parancsnok Giustiniani, a ki másnap Luczinicóban meg is halt. A velenceieknek egy Civaldéből megkísérelt előretörése, hogy az Isonzon lefelé Tolmeinbe nyomulhassanak, megheiusult az osztrák csapatok ellenállásán és az időjárás viszontagságain, úgy hogy vissza kellett vonulniok. Egy újabb kísérletnél ugyan sikerült az ellenségnek Tolmeinig hatolnia, de ott a lakosság legerélyesebb közreműködésével vereséget szenvedtek s újra vissza kellett huzódniok. A leghevesebben a Rubbia fölötti erdőért harczoltak, míg végre az osztrákoknak Egk örgróf parancsnoksága alatt sikerült az ellenséget megverni. Egyidejűleg Karinthiában határharcok voltak. A velenceiek Malborgeth, Saisnitz és Tarvis részbeni lerombolása után a Gail-völgybe törtek, de az ellenük nyomuló karinthiaiak elől gyorsan vissza kellett huzódniok. A kétesztendő háború a velenceieknek a madridi békében semmiféle előnyt nem hozott, mert egy talpalatnyit sem kaptak meg Görz annyira vágott földjéből, s az Adria uralma is kétes maradt. Pusztitással, rablással és az erdő kivágásával azonban a Karszton és Isztriában nagy károkat okoztak.

A férfiak és a nők élettartama. A legutóbbi amerikai népszámlálás adatainak statisztikai feldolgozásából az derült ki, hogy az öt éven aluliakból a legtöbb államban 1000 leányra 1076 fiugyermek esik. Ez a finem javára mutatókozó előny azonban nem fejezi ki a valódi átlagot, mert a finemüek javára az arányszám a korrall együtt tovább is emelkedik és a kulminációt az 50 éves életkornál éri el, a hol a népszámlálási adatok szerint az arány úgy alakul, hogy 1000 nőre 1183 férfi esik. — A 60 éves életkorban levőknél 1000 férfival már 1033 nő áll szemben, míg ellenben a 100 esztendő korhatárnál már 1576 nő jut 1000 férfira. Mivel pedig a népszámlálás szerint az amerikai Unióban a lakosság összlétszámát tekintve a finemüek száma 2 692.288 fővel mulja felül a nőnemüek számát, a statisztika megállapítja, hogy mindent egybevetve Amerikában a nők hosszabb életüek, mint a férfiak, úgy hogy a nők átlagos élettartama 46 évre rug, míg ellenben a férfiak csak 44 éves életkort érnek el.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Nyomozó. Ez az írói álnév lefoglalva lévén, ön jogtalanul használná. És hiába is írta ezíke föl, mert azt még ez senitette közölhetővé és ön sem lett jobb — nyomozó.

100. 1. Négy középiskolai osztály szükséges. 2. Nem; esetleg összevont vizsgát tehet. 3. Hat havi próbaszolgálat.

T. L. Tábori p. 102. Igen, ha a mögöttes országrészben a vonatkozó rendelet keltéig (1916 aug. 29) legalább egy év óta szakadatlanul tényleges szolgálatot teljesített.

1881. 1. Kérheti. 2. Illetékes.

170 tábori posta. A badiévek csupán a nyugdíj kiszabásánál számíttatnak kétszeresen.

Z. M. E. Névtelen levélre nem válaszolunk.

F. M. J. Zsidóvár. Kérdésével forduljon tisztii előljárájához.

F. M. Körösladány. Mint nős egyén, a csendőrségnél való ténylegesítésre nem számíthat.

Tírol. A koronás ezüst érdemkereszt után, az orro szolgáló alapból bizonyos összegű jelvénypótdíjak (Csend. Illeték szab. 103. §.) folyósíttatnak. Ebben a jelvénypótdíjban a rendelkezésre álló kamatjövdelemhez képest az egyes kitüntetettek a jelvényes kitüntetés adományozásának sorrendjében részesülnek. A pótdíj adományozása a honvédelmi miniszter úr által hivatalból történik.

138. szám. Kérdéseinek írásmodora nélküli azt a köteles tiszteletet, melyet mindenkitől s így egy altisztól is méltán elvárhatunk. Azokat tehát feleletre sem méltatjuk. Sorsjegye nem nyert.

B. J. Vajdahunyad. A próbacsendőrök számára megállapított zsoldilletékre van igényük.

Türelmetlen. Nezetünk szerint leghelyesebb, ha az ügyet hivatalos utra tereli és a további eljárás megindítását — irásban — a szárnyparancsnokságtól kérelmezi.

Huszár. A felvett végkielégítésből annyi havi hányadot kell visszafizetni, a hány hónap az egy évből hiányzik. Ha nyolcz hónap mulott el távozása óta, akkor a felvett végkielégítésnek még négy havi hányada térítendő meg, ebben az esetben előzőleg töltött szolgálati ideje az újbóli ellátás megállapításánál be fog számíttatni.

Többeknek. Az 1917. évi csendőrségi zsebkönyv, a könyv árának és 20 fillér portónak beküldése mellett a m. kir. III. sz. csendőr kerületi parancsnokságnál utólag is megrendelhető, a hol e célra megfelelő tartalékkészlet áll rendelkezésre.

Ingyen rum

ot sohasem ittunk. Azonban olcsó és kitűnő rumot ihatik mindenki, aki kiválóan finom rumesszenciából házilag készíti. 1 üveg 1 korona használati utasítással, amelyből 1 liter legkiválóbb rum állítható bárki által elő. Legkevesebb 6 üveg küldetik postán bérmentes küldéssel 6 koronáért, 12 üveg rendelésnél 1 üveg ajándék. Pontos levélczim: Czaich Zs. Cornél gyógyszerész, Szabadka/A., szegedi kapu. Szt. Antal gyógytár.

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

Csendőr rangosztályba nem sorolt havidijasok és legénység rendfokozati jeleinek újabb megállapítása.

21279—eln./16. Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi október hó 15-én kelt legfelsőbb elhatározásával a magyar királyi és a magyar királyi horvát-szlavon csendőrség legénysége és rangosztályba nem sorolt havidijasai rendfokozatánál és azok elnevezésénél az alábbi módosításokat méltóztatott legkegyelmesebben jóváhagyni.

Ezen legfelsőbb elhatározás folytán az említett csendőrségeknél a következő rendfokozatok vannak:

A) Legénység:

1. «Csendőr» (elnevezés mint eddig). Rendfokozati jele: 3 celluloid csillag.

2. «Vezető» (eddig csendőr járőrvezető). Rendfokozata mint a csendőré és az 1895. évi márczius hó 25-én kelt legfelsőbb elhatározás alapján (1809/eln. H. M.) rendszerezített jelvény.

3. «Alőrmester» (eddig csendőr czimzetes őrmester). Rendfokozati jele: 13 mm. széles aransárga selyem gallérsaszomány és 3 celluloid csillag.

4. «2. osztályu őrmester» (eddig ősrvezető czimzetes őrmester). Rendfokozati jele: 13 mm. széles ezüst gallérsaszomány és 3 fehér selyem csillag.

5. «1. osztályu őrmester» (eddig őrmester). Rendfokozati jele: azonos a 2. osztályu őrmesterével.

B) Rangosztályba nem sorolt havidijasok:

«Járásőrmester» (csak a m. kir. csendőrségnél) és «Törzsőrmester» (elnevezés mint eddig). Rendfokozati jele: 13 mm. széles ezüst gallérsaszomány és e fölött egy 6 mm. széles ezüst paszomány, a mely 3 mm.-nyi térközzel van az előbbi fölé varrva; 3 fehér selyemcsillag.

A járás- és törzsőrmesterek hajtókáinak színe a régi marad.

A csendőr, a vezető, az alőrmester, továbbá a 2. és 1. osztályu őrmester szolgálatban gyalogsági kardbojtot visel.

A 2. és 1. osztályu őrmester szolgálaton kívül — sajátjából beszerzett — gyalogtiszti kardot viselhet, előbbi bőrkardkötőn, gyalogsági kardbojttal, utóbbi sárga

selyem paszománnyal ellátott kardkötőn lovassági (nyitott) kardbojttal,

A járás- és törzsőrmester úgy szolgálatban, mint azon kívül gyalogtiszti kardot visel selyempaszománnyal ellátott kardkötőn, lovassági (nyitott) kardbojttal.

A legénység és rangosztályba nem sorolt havidijasok fegyverzetében, felszerelésében egyébként ezidőszerint változás nem áll be; ennek következtében a szolgálati könyvekben és egyéb utasításokban az előbbi rendfokozatu egyének számára szóló határozványok a most rendszerezített rendfokozatu egyénekre hasonlóan alkalmazandók.

A csendőrség tényleges állományába tartozó legénység és havidijasainak személyi és erkölcsi okmányai e rendelet értelmében megfelelően helyesbitendők.

Az 1912. évi 5242/eln. számú körrendeletnek (14. számú Rend. Közl. Szabad rend.) az ezen rendelettel nem érintett határozványai továbbra is érvényben maradnak.

Kelt Budapest, 1916. évi október hó 23-án.

Báró Hazai Samu, s. k.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a hadidiszitménycs 3. osztályu katonai érdemkeresztet:

az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elismeréséül:

Argay Ferencz, egy hadtestparancsnokságnál beosztott, a nagyváradi csendőriskola állományába tartozó csendőrszázadosnak.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréséül:

a 2. osztályu ezüst vilézségi érem:

Márk Dömötör csendőrnek, a VIII. számú csendőrkerületben.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetétek után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5½% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesztünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Előléptettek

1916. évi október hó 1-ével:

őrmesterré:

Bagi József, Gegeő Imre, Barabás Károly, Zsigmond Ferencz, Mohai István, Cziko József, Bakó Károly, Bors Márton, Hammozner Mihály és Dénes József I. számú, továbbá

Fogorasi János III. számú, végül

Horváth József V., Tanai Imre, Rákosi Ferencz, Barok József, Biró Imre, Imre József, Bánfi István, Hipp Antal, Nemes János II., Vajda András, Csapó György és Csáder Ferencz VI. számú csendőr-kerületbeli örsvezető cz. őrmesterek;

örsvezető cz. őrmesterré:

Xantus Gergely, Nagy Bálint, Didek László, Lacz József, Darkó Mihály, Vágási Dénes, Dukát József, Keresztes Andor, Gedeleán Győző, Törzsök Máté, Szeredai Károly, Gál Miklós, Fábián Dénes II., Fésüs János, Orbán Mihály II. és Szabó Mátás I. számú;

Farkas József III., Horváth József VI., Kuntár János, Gubovits Sándor, Tölösi István, Trombitás Gyula, Sütő István, Kádár József, Zsitek Ferencz, Szalai József I., Szakállas Márton, Vigh Imre, Pintér János, Varga Vendel, Varga József III., Nagy Sándor II., Tatár János,

Szentgyörgyi László, Huszár István, Kerekes Ferencz, Varga Ferencz V., Béndek Mihály, Mészáros Sándor, Rezner János és Nagy János III. VI. számú csendőr-kerületbeli cz. őrmesterek;

csendőr cz. őrmesterré:

1916. évi szeptember hó 1-ével:

Pálfi Imre VI. sz. csendőr-kerületbeli csendőr;

1916. évi szeptember hó 21-ével:

Tompa Károly II. sz. és Horváth József X. VI. sz. csendőr-kerületbeli csendőrök;

1916. évi szeptember hó 25-ével:

Izsák Farkas, VI. sz. csendőr-kerületbeli csendőr; végül

1916. évi október hó 16-ával:

Piller Kálmán és Götz József VI. sz. csendőr-kerületbeli csendőrök.

Névváltoztatás.

Rotáriu (Iláriu) Vidor, I. sz. csendőr-kerületbeli cz. őrmester, családi nevét, belügyminiszteri engedély alapján, «Kerekes»-re változtatta.

A világ legjobb harmonikái

Orgonahangu, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hangú, 3 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari hangú 4 igaz váltóval 20 K. Erős acél hanguk 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hanguk is készülnek.

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangú beszélőgép 40 K, nagy «Union» szerkezettel 50 K. — Legszébb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill.-től 4 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA

királyi szabadalmazott hangszergyár

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.

SZÁNTÓ JÓZSEF

géparuháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tűnélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Téli felszerelési szükségletét igyekezzék mindenki sürgősen beszerezni, mert az áruk folyton drágulnak.

Nagy készleteink folytán nálunk előnyösen vásárolhat.

A 115955 V—b. 1916. sz. belügyminiszteri rendelet szerint

helyesbitett és új nyomtatványok

nálunk már kaphatók.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A ravasz munkakeresők.

Írta: *Nyomozó.*

Számtalanszor hallhatjuk a vádlottak padjára került bűnösök ama sablonos védekezését: munkát nem kaptam, keresetem nem volt, lopnom kellett, mert éheztem!

Nem lehet állítani, hogy ebben a védekezésben egy szemernyi igazság sem volna. Vannak emberek, akiknek élehetetlenségüknél fogva még a munkakeresés sem sikerül. Olyan szegénylősek, olyan ügyetlen fellépésűek, hogy a munkaadó szoba sem áll velük. Így aztán, ha csak mások munkához nem juttatják őket vagy véletlenül olyan helyre nem kerülnek, ahol még akarattal sem térhetnek ki a munka elől, — tétlenül, éhezve csavarognak napokon keresztül, míg vagy e miatt vagy e kényszerhelyzetben elkövetett valamely bűncselekmény miatt börtönbe nem kerülnek.

Ez azonban mégis csak ritka eset. Sokkal többen, helyesebben mondva nagyon sokan vannak azok, akiknek épen a munkakerülés az egyedüli foglalkozásuk s hogy mégis az éhség kinjainak kiteve ne legyenek, jótalanul — ravasz vagy erőszakos módon — szerzik meg azt, amire szükségük van.

Mindenre születni kell! azt mondja egy példaszó. S amennyire meg van a rátermettség, a genialitás egyes emberekben arra, hogy közönséges sorból magasabbrendű pozíciókba emelkedjenek, hirt, nevet és vagyont szerezzenek, épen úgy rátermett sok ember a csavargó, munkakerülő életmódra, mint a javítóintézetek egyes neveltjeinél tapasztalhatjuk, annyira, hogy a legszigorubb nevelés mellett sem lehet belőlök valamire való embert faragni.

Minden vidéknek megvan a maga munkaköre, amelyben a környékbeli lakosság megtalálhatja a neki tetsző foglalkozást.

A főváros területén ebben a tekintetben igazán nincs semmi hiány. Ezerféle változatban kerül a munka a foglalkozást kereső elé. Válogathat benne iparos, nem iparos egyaránt. S tény az, hogy a környékbeli községek lakosai — eltekintve az otthoni csekély földmives munkától — a serdülő gyerektől kezdve a meglettkorú emberekig, eme ezerféle fővárosi munka útján jutnak a

megélhetéshez. S mégis mindezek dacára sehol sincs annyi csavargó, munkakerülő, mint épen a fővárosban és annak a környékbeli községek lakosai közt.

Ebben a közleményben is ilyen, a fővárosba járó környékbeli serdülő és már felserdült munkakerülő suhanczokról lesz szó, akik a munkakeresés ürügye alatt inkább tolvajlásból éltek s akiknek szülei a keresetük forrása iránt, bár sejtették, hogy bűnös uton jutottak pénzhez, sohasem érdeklődtek.

Folyó évi márczius hó 10-én, a kora délutáni órákban, egyik fővárosi urinő a Hűvösvölgyben levő villáját tekintette meg, hogy a nemsokára bekövetkező nyaralás előtt az esetleg felmerülő javítások szükségességéről meggyőződjenek. Vele volt egy 14 éves fia is.

Szemléjüket elvégezvén, távozóban voltak, mikor egy 16—17 évesnek látszó falusi suhancz lépett hozzájuk a kapu bezárása közben és a mintegy 10—15 lépésnyire álló hozzá hasonló társára mutatva, mondta, hogy azzal együtt tavaszi kerti munkát vállalnak.

Az urinő azt felelte, hogy a kertimunkát már felvállalták mások, nézzenek szét a szomszédban, ott talán akad.

Jólehet még be sem fejezhette szavait, mikor a munkakereső hirtelen hozzáugrott, megragadta a karján logó kézitáskáját mindenesetre azzal a szándékkal, hogy azt erőszakosan is megszerezze. A megtámadott urinő azonban fiatal, erős természetű és nem is félénk természetű lévén, ellenszegült a támadónak s pár pillanatig tartó dulakodás után, melyben a fia is segítségére volt, ki ragadta támadója kezéből a kézitáskáját s rabló, tolvaj, segítség! kiáltásaival visszariasztotta azt és a segítségére sietni akaró társát a további támadástól, mire azok a közeli erdőbe elmenekültek.

Pár nappal később, ugyanazon hó 17-én, ugyancsak a Hűvösvölgyben, hasonló eset történt egy, a saját villája előtt a villamosra várakozó urinővel, azzal a különbséggel azonban, hogy ez nemcsak szóbaállott a magokat pesthidegkutiaknak állított két suhanczcal, hanem kilátásba is helyezte nekik, hogy a közeli napokban munkát kaphatnak nála, csak jelentkezzenek a kertésznél — mégis az elköszönés pillanatában, mikor már a közeledő villamos csejgetését is hallották, a kisebbik

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA
STOWASSER J. os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becseslése. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

suhancz hirtelen kiragadta az urinő kezéből a kézitáskát s mialatt a nő segítségért kiabált, a közeli erdőben eltűntek.

Károsult a kézitáskát, a benne volt készpénz és érték-tárgyakkal együtt, 120 K értékűnek jelentette.

Rendkívül jellemző a suhanczok bátorságára, de főként a megkárosítottak amaz állításának hitelességére nézve, hogy támadóikat bárhol felismerik, hogy az a suhancz, aki a kézitáskát az utóbbnevezett urinő kezéből kiragadta, két nappal később a villa felügyelője által felfogadtatván, munkába is állott, az urinő látta is a kertben dolgozni, de mert más ruhában volt, nem ismerte fel, holott mind a két urinő, mint később kiderült, majdnem a megszólalásig hü szeméyleírást adott a két suhanczról.

A detektívek mind a két esetben azonnal bevezették a nyomozást és azon az alapon, hogy az utóbbi eset tettesei pesthidegkutiaknak mondták magokat, ezeket pedig az előbbi támadási kísérlet tettesével kétségen kívül azonosaknak hihették, — a budapesti főkapitányság a pesthidegkuti őrsöt is megkereste, sőt magok a nyomozást teljesítő detektívek is kimentek az őrsre, de a két suhancz kilétét, bár Kalik József őrmester őrsparancsnok minden lehetőt elkövetett, az ő és legényisége közreműködése mellett sem tudták felderíteni.

A következő napokon az őrs a maga részéről önállóan is nyomozott az említett tettesek után, de még csak olyan egyénre sem akadtak, akit meggyanusíthattak volna. Más községbeliek ellen pedig azért nem folytatták a nyomozást, mert a panaszfeljelentések szerint pesthidegkutiak voltak a tettesek.

Pár héttel később — pontosan április 7-én — Klein Sebő Nagykovácsi községbeli lakos panaszt tett az őrsön, hogy az előző napok valamelyikén, bizonyosan nappal és olyankor, mikor a felesége — mint szokta — a lakás ajtaját nyitva hagyva, a szomszédba átszaladt, ismeretlen tettes besurrant a lakásukba és zárt szekrényük ajtaját az asztalfiókban feltalált kulccsal kinyitván, onnan 560 K készpénzt ellopott. Hogy mely napon történhetett a lopás, nem tudják, mert csak 6-án, mikor a pénzhez akartak nyulni, vették észre annak a hiányát.

Káros felesége és az a bizonyos szomszédasszony azt állították, hogy előbbi akármikor is jött át, mindig igen rövid ideig, legfeljebb félóráig beszélgettek. Ámbár az ilyen tereferelő asszonyok előtt két óra is félórának tetszik, mégis el kellett fogadni károsultak abbeli állítását, hogy csakis a helyszíni viszonyokkal ismerős egyén lehetett a tettes. Szerintük a kulcs és a pénz hollétét idegen nem tudhatta, ha pedig ezeket is keresni kellett volna, nem tudta volna végrehajtani a lopást oly rövid idő alatt.

Arranézve azonban, hogy ki lehetett annyira ismerős

a helyi viszonyokkal, nem tudtak használható adatokkal szolgálni. Mert azok, akikről ők ezt hozzátételezőleg is feltételezték, a jelzett időpontra nézve részben kétségtelen alibit igazoltak, nagyobbrészt pedig beigazoltan egész héten távol voltak a községből.

Kalik őrmester még csak pár hónappal az eset előtt vette át a Nagykovácsi községre is illetékes pesthidegkuti őrsparancsnokságot, így valami kiterjedt személyi ismerete nem is lehetett a lopás idejében. Mégis meg-hányván-vetvén az előadottakat, arra a következtetésre jutott, hogy valamelyik rokonnak vagy szomszédnak a dologkerülő fia lehet a tettes. Ilyenek iránt érdeklődött tehát károsnál azzal a megjegyzéssel, hogy ezek közül talán valamelyiknek pár nappal vagy héttel előbb pénzt válthattak s csakis ez és így tudhatta meg, hogy káros a pénzt és a kulcsot hol szokta tartani.

A dolog azonban nagyon nehezen ment. Káros és neje sehogysem tudtak visszaemlékezni, hogy rokonnak, szomszédnak vagy bárkinek is, a lopás előtti időkben pénzt adtak vagy váltottak volna, azt meg egyenesen tagadták, hogy olyan egyén előtt tették volna el vagy vették volna elő a pénzüket, akitől valamit vettek, illetőleg akinek valamit eladtak volna.

Csak hosszas faggatás után sikerült annyit megállapítani, hogy február hónapban egyik rokonuk fia, a 14 éves Klein Jóska váltatott nálok 20 K-t aprópénzre, — megjegyvezvén, hogy e pénzváltáshoz is a szomszédból hívta haza a Jóska gyerek a káros feleségét. — Erre azonban már a koránál fogva is és még azért sem gyanakodhattak, mert körülbelül hat héttel a lopás előtt történt a pénzváltás.

Kalik őrmester az előadottak ellenére is gyanusnak találta Klein Jóskát, úgy okoskodván, hogy ha nem is ő, de bizonyosan az ő közreműködése mellett valamelyik barátja lehetett a tolvaj, aki előtt a gyerek elárulta a kulcs és a pénz helyét, valamint káros nejének azt a szokását, hogy a szomszédasszonnyal való tereferelés közben nyitva szokta hagyni a lakás ajtaját.

Ezen a nyomon haladva, megállapította, hogy a gyanúsított gyerek Domonics Péter 16 éves, Mayer András 17 éves és Kellner József 14 éves suhanczokkal szokott barátkozni, akik közül, szintén az ekkori megállapítás szerint, Domonics és Mayer leginkább a fővárosban szoktak csavarogni munkakeresés céljából, de senki sem emlékezett rá, hogy állandó vagy csak napokig is tartó munkában lettek volna valahol.

A négy gyerek e megállapítások idejében is távol volt a községből, csak estére várták őket haza a szülők. A Klein Jóska anyja pedig tagadta, hogy a fiánál valamikor nagyobbösszegű pénzt látott volna, csupán arra emlékezett, hogy február hóban egy napon a fia mindenáron kávé akart reggelizni s mikor ő azt felelte neki,

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és hurokat általában elismerve legjobban szállít Magyarország legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . .
Árjegyzék minden hangszer ől bérmentve küldetik.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zene-akadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapítást 1847-ben.

A románok kiűzése Erdélyből. — Német tüzérség bevonulása Brassóba.

hogy ha olyan uri reggelit akar, hát adjon pénzt teje, — a fiu kiment az udvarra és pár percz mulva egy koronát hozott be, mondván: itt van a tej ára!

Az anyának feltűnt ez az eset s midőn azon ürügy alatt, hogy tejet hoz, kiment az udvarra, az akkor éjjel esett friss havon a fia előbbi nyomát követve, rájött, hogy az a ház hátulja felől hozta a pénzt, ahol is utána nézett és a fal tövéen elásva még öt darab 1 koronást talált. — A fiut ennek holszerzése iránt kérdőre vonta, mire ez azzal vágta ki magát, hogy a közeli szomszéd-ban lakó nagyanyjától lopta a pénzt, a nagyanyja pedig — mint Kleinné állította — bizonyította, hogy a fiu ezt a hibáját már előtte is beismerte.

Kalik őrmester még ezekután sem adta fel a gyerek elleni gyanuját, annál kevésbbé, mert ha ez képes volt a nagyanyját meglopni, még inkább elkövethette a nyomozás alatt álló lopást. Ennélfogva bevárta, míg este felé hazajött és mielőtt még az anyjával és a nagyanyjával beszélhetett volna, a község házához vezette és kikérdezte az említett 6 koronára és az újabb lopásra nézve is.

És hát a gyerek, aki az anyját a nagyanyja segítségével annak idején csak félrevezette, az őrmester előtt töredelmesen beismerte, hogy a február hóban való pénzváltás alkalmával meglátván Kleinéknél, hogy honnan vették elő a kulcsot és a pénzt, ezt elmondta Domonics Péternek s ennek rábeszélésére és ezzel együtt pár nap mulva meglesték, mikor Kleinné a szomszéd-ba átment s azalatt mig távol volt, a szekrényben talált nagyobbösszegű pénzből 20 koronát elloptak és azon megosztottak. Ebből való volt az a pénz, amiről az anyja beszélt. — A nagyanyját pedig, mielőtt az anyja azzal beszélt volna, ő kérte fel, hogy anyja előtt, ha ez iránt hozzáfordul, úgy tüntesse fel a dolgot, mintha ő tőle lopta volna a pénzt.

Ugyancsak a Domonics rábeszélésére és együtt követték el márczius 28-án az újabb lopást is, az előbbihez hasonló körülmények között, de ekkor mind elhozták a szekrényben talált 560 koronát, amelyből ő akkor 20-, később pedig 70 koronát kapott. Ez utóbbi összeget a nagyanyjának adta, a 20 koronát pedig már elköltötte. A többi pénzt Domonics tette el.

Ez alapon hamarosan előkerítették a Domonics gye-
reket is, aki meglátván czinkostársát a község házában, mindjárt tudta, hogy honnan fuj a szél. Nem is tagadott semmit. Beismerte mind a két lopást. — A pénzből — mint mondá — 200 koronát Kellner Jóskaéknál tettek el, a nála maradt pénzből egy kabátot vett, a többi pedig, valamint az eltett 200 koronát is nagyrésztben, a már megnevezett társaival és Mayerrel együtt Budapesten a városligeti vurstliban, mozikban és korcs-
mákban elköltötték, egy kisebbrészt pedig olyan ezimen,

hogy Budapesten napszámban keresték, apránként a szüleiknek adták át.

Ugyancsak hasonló beismerést tettek Keller és Mayer is. — Ettől a háromtól, a kabátot kívül nem került elő egyetlen fillér sem, míg a Klein Jóska nagyanyja a 70 koronát, anyja pedig az öt koronát előadták.

E nyomozás alatt feltűnt Kalik őrmesternek, hogy az a személyleírás, amelynek alapján a hűvösvölgyi tette-
seket keresték, nagyon ráillik Domonics Péterre és Mayer Andrásra. Átöltöztette tehát őket a jobb — ugynevezett ünneplő-ruháikba és szembesítette őket a két panaszos-
nővel és ezek menten ráismertek a két suhanczra azzal a megjegyzéssel, hogy az első kísérleti esetben Mayer-, az utóbbi végrehajtott lopási esetben pedig Domonics volt a tettes.

A két suhancz nem is tagadott. Beismerték a cselekményt úgy, amint azt panaszosok előadták. Utóbbi esetben az ellopott kékításkát, a belőle kivett készpénz és egy aczél zsebóra kivételével, a hűvösvölgyi erdőben eldobták, azt nem is sikerült megtalálni, az órát egy községbeli kovácsmesternek eladták öt koronaért s ugy ezt, mint a készpénzt a fővárosban elverték.

Az óra és a fentebbemlített kabát bűnjelként biztosítva lett.

Eme beismert bűncselekmények után belátta Kalik őrmester, hogy Domonics és Mayer, fiatalkoruk daczára is teljesen kitanult tolvajok és bizonyosra vette azt is, hogy a két vállalkozó szellemű suhancznak egyéb bűncselekmények is lehetnek rováson.

Minthogy pedig az 1915. év őszén éppen Nagykovácsiban történt vagy 9 rendbeli lopás és betörés, a melyeket az ő elődei — pedig kettő is részt vett a nyomozásában — nem birtak kideríteni, hát rátérte a további nyomozást ezekre az esetekre is.

És hát, mint az előbbiekhöz, szerencséje volt ezekhez is.

Ugyanis Domonics és Mayer az ezekre vonatkozó kikérdezés során előadták, hogy szokásuk szerint mult évi november hó 5-én is a fővárosban csavarogtak, miközben estefelé, mikor már hazafelé akartak indulni, a Szénatéren megszólította őket egy ismeretlen fuvaros, hogy ha munkát akarnak keresni, jöjjenek vele a korcs-
mába, majd ő ajánl nekik munkát.

A korcs-mában aztán vacsorát és italt fizetett nekik és borozgatás közben, mikor már megtudta, hogy ők hova valók, megkérdezte tőlök, hogy talán lehetne ott éjjel valamit szerezni s miután ők igenlőleg feleltek és megfelelő díjazásért vállalkoztak is a dologra, esti 10 óra után kocsival kimentek Nagykovácsiba és mig az István bácsi a kocsival a község alatt maradt, ők bementek a községbe és Fervagner Péternétől elloptak egy 100 K értékű malacgot és hajtvá-vezetve kiszállították a kocsihoz.

HEGEDŰ

remek felszereléssel
10-12-15 20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály-nál szerezhető be Budapesten, Király-utca 58. sz.

Minden hangszerről külön árjegyzék kérendő.

HARMONIKA

10-12-15-20 korona
finomabb 2 soros 30-40-50 kor.

GRAMOPHON

40-50-60-70 korona
legfin. aozél graműszerkezettel

A románok kiűzése Erdélyből. — A brassói harcokban zsákmányolt román ágyuk.

— Még ez semmi, ezért kár volt kifáradni, — azzal fogadta őket az István bácsi, — talán lehetne még szerezni többet is, mást is!

— Hogyne! felelték a fiuk, — csak jöjjön velünk, majd mi vezetjük.

Erre a kocsit az uttól egy félreeső helyen hagyva, mind a hárman bementek a községbe és Wölfl Sebőtől betörés útján 70 K értékű lisztet és káposztát, Henn Józseftől nyílt helyről 4 drb. 48 K értékű, Tallhammer Mártontól 5 drb, 60 K értékű libát, Zierer Mihálynétól pedig betörés mellett 12 K értékű 50 liter tengerit loptak,

Ezzel már István bácsi is megelégedett és a közreműködést 20—20 koronával díjazván, felszólított őket, hogy másnap estefelé várjanak rá a Margit-hid budai végénél, még 50—50 koronát fognak kapni, azzal elhajatott.

Ők vártak is másnap este s még azután is vagy két hétig minden este a jelzett helyen, de az ő emberük sohasem jelent meg a találkán.

Kalik őrmester előtt kétesnek tűnt fel, hogy egy budapesti kocsis vagy fuvaros, minden előzetes ismeretség nélkül, mindjárt az első találkozásnál, ilyen dologra kérjen fel előtte ismeretlen, kiskoru suhanczokat s ez okból addig kérdezgette őket, míg ezek beismerték, hogy e találkozást megelőzőleg, még mult évi október 5-én, a pesthidegkuti jegyző kocsijáról, mikor a kisbíró azzal kézbesíteni járt, 2 drb 30 K. értékű lópokróczot elloptak és azt a fővárosban éppen az István bácsinak adták el 5 koronáért és egy jó vacsoráért. De mert nevezettnél akkor 5 koronánál több pénz nem volt, későbbre ígérte a vacsorát, ami miatt szintén többször várakoztak rá a Szénatéren, de csak egy hónap mulva találkozhattak vele, akkor is véletlenül.

— No és mi van a decemberi lopásokkal, — vetette fel a kérdést Kalik őrmester. Mert az előbbemlitett 9 rendbeli lopás, illetve betörésből 4 eset decemberben történt.

— Hát kérem alásan, megcsináltuk azokat is, — dűnyögték vállvonogatás közben egymásra tekintgetve a suhanczok.

— Karácsonyra és újvire pénzre volt szükségünk s miután másként nem tudtunk szerezni, az előbbi lopások pedig könnyen sikerültek, hát belefogtunk újból és folytattuk tovább — keserget a két tolvaj.

Előadták azután, hogy a december 24-én viradóra történt lopásokat és betöréseket együtt követték el, amikor is Feryagner Józsefnétől 25 drb. tyukot 100 K. és egy-egy lóralavó szerszámot 80 K, Laurer Mátyásnéól 30 liter babot 12 K, Kaldonner Jánostól egy malaczt 140 K, özvegy Páyer Mártonnétól 20 kgnyi füstölt sertéshust 96 K értékben elloptak.

Ezekből a babot, hust és lószerszámot elrejtették, a tyukot és a malaczt pedig másnap kora reggel a fővárosba szállították, illetve hajtották. A malacz utközben elszaladt s hogy ezt előkerithessék, egy utközben őket utólért kofának a tyukokat eladták 75 K. ért. A malaczt azonban hiába keresték, nem találhatták meg.

A következő napon bevitték a többi lopott holmit is és azokból a lószerszámot 17, a babot 6, a hust pedig 34 K.-ért a piaczon eladták s az így összeszedett 134 K.-t, hogy az otthoniak előtt feltűnést ne keltsenek vele, az ünnepek alatt a fővárosban elherdálták.

Szóval, mire az április 7-én megkezdett nyomozás 11-ére befejeződött, annyira megnőtt a suhanczok tekintélye Kalik őrmester előtt, hogy el sem bocsátotta őket, hanem bekisérte mind a négyet a budapesti kir. ügyészséghez. A fiatakoruak bírósága pedig, teljesen tisztázottnak találván az összes vádat, a folyó év május havában megtartott tárgyaláson a beimerésben levő suhanczok közül Domonics Pétert 3 évi, Mayer Andrást 2 évi fogházra, a 14 éves Kellnert és Klein Józsefet pedig, nagyon is fiatakorukra való tekintettel, 1 évi, illetőleg 8 hónapi javítónevelésre ítélte.

*

Amint látjuk, ez esetben egyetlen lopási eset nyomozása adott irányt más 13 bűncselekmény kiderítésére. Ehhez azonban — mint a leírásból is kivehető — a helyes következtetések egész sorozata és az őrsvilvántartásában szereplő kiderítetlen zavarokkal való köteles törődés adta meg az indító rugót.

Más csendőr, aki hasonló körülmények között, messzebbmenő kombinációkat nem fűzött volna a tolvaj suhanczok tevékenységéhez, nem firtatta volna az okozatot a mely őket a bűncselekmények elkövetésére készítette, s aki a néhány nappal előbb folytatott s tulajdonképen az őrsvetést közvetlenül nem is érdeklő nyomozásnak adatairól, a tettesekről adott személyleírásról megfeledezett volna avagy feleslegesnek tartotta volna azt az őrsvilvántartásában zavarairaival kapcsolatba hozni: — bizonyára megelégedett volna a pénzlopás kiderítésével és ezzel be is fejezte volna a suhanczok elleni nyomozást. Holott — amint látjuk — az ilyen érdeklődés és az őrsvilvántartás zavarairaival való köteles törődés, egészen jól kifizeti magát.

Elvégre 13 rendbeli kisebb-nagyobb lopás és betörésnek a kiderítetlen zavarok jegyzékében való huzamosabb vilvántartása csak csökkenti az őrsvilvántartás bizalmát is, hogy ezt elkerülhessük, bizony megérdemli, hogy az őrsvilvántartás és a legénység állandóan foglalkozzék vele és megragadjon minden alkalmat, ami azoknak kiderítésére vezet.

Vizes lábak

ellen csak úgy védekezhettünk, ha bakancsot, csizmát a rég bevált izoláló hatású **CAMPOLIN** törvényileg védett vizhatlan bőrkendőssel kenjük. — Kérjen prospektust az egyedüli gyártója:

Krayer E. és Társa osztály, Budapest, V. kerület, Váci-ut 34. szám.

Fiók: V. ker., Váci-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-utca 20. (Kálvin-tér mellett). III. ker., Flórián-tér 18. sz. Újpesten: Árpád-ut 40. szám.

A kiderítetlen zavarokat lehetőleg apasztani kell, minde-
nütt. Olyan ez éppen, mint az adósság. Ha nem tör-
lesztjük, szaporodik mindig, míg csak elmerül benne
az ember. S végül is rossz hírét költik miatta.

A csendőrre pedig, aki a jó hírnévvel törődik, nincs
lesujtóbb, mintha a nyomozásokban tehetetlennek tartják.

KÉPEINKHEZ.

A románok kiűzése Erdélyből.

Még nem is olyan rég volt, könnyen visszaemlékez-
hetünk a magyar képviselőházban elhangzott ama ki-
jelentésekre, amelyek az akkor már valószínűnek látszó
román támadás bekövetkezésével állottak kapcsolatban,
hogy t. i. Románia már elkésett az ellenünk szándékolt
támadásával s ha mégis elhatározná magát erre a na-
gyon kétes eredményű lépésre, könnyen a szomszédos
balkáni államcskák sorsára juthat, mert a kétszínű,
ravasz ellenség nem egyszerű harcosokkal, hanem tig-
risekkel találja szemben magát hazánk határain.

Több mint valószínű, hogy Románia vezető körei s
háborús uszítói jót nevettek akkor eme hozzájuk is el-
jutott kijelentések felett, mert román felfogás szerint —
bár két év alatt meggyőződhetek az ellenkezőjéről —
mi már a végét jártuk, csak az a bizonyos utolsó gyi-
lokdőfés hiányzott még és azt hitték, hogy ezt, mint a
balkáni háborúban is tették, éppen ők adhatják meg.
A szerintük elérhető eredmény nagyon csábító volt. Csak
éppen be kellett masirozni Erdélybe s úgyszólván a szá-
jukba fog hullani a rég óhajtott érett gyümölcs. S talán
még arról is elmélkedtek, hogy köszönetet is szavazunk
nekik azért, mert az ő beavatkozásukkal okvetlenül vé-
get ér a már két év óta tartó véres háború.

És véletlenül talán még igazuk is lehet, csakhogy nem
az ő, hanem a mi számításunk szerint. Az elvetett koczka
ugyanis hátrányukra fordult hamarosan és megrémülve
érezik győzedelmes fegyvereink élet. Saját veszteségükön
kellett megtanulniok, hogy a rózsás reményeknek tövi-
sei is vannak. A parádés bemasirozás hamarosan vér-
befult s az első napok kétes diadalainak utját román
holttestekkel borítva hagyták magok megett a vissza-
meneküléskor. S míg a vitéz német-bolgár-török had-
sereg egyik oldalról verte tönkre és szoritotta ki a Dob-
rudzsából a Szaloniki felé reménykedő orosz-román had-
sereget, ugyanazon idő alatt — hála az osztrák-magyar
csapatok feltarthatatlan lendülettel és bámulatos hősie-
séggel végrehajtott dicső harcainak, — miként azt a
képeink címében is örömmel jelezzük — itthon is meg-
történt a románok kiűzése Erdélyből, sőt már hetek óta
saját területükön folytatjuk a gyűlöletes ellenség ül-
dözését.

HIREK.

Dicséreték. Nemessányi Lajos, V. számú csendőr-
kerületbeli századosnak, a cs. és kir. mitroviczai kör-
zetparancsnokság, a körzetparancsnokságnál majdnem
6 hónapon át teljesített kitünő szolgálataért, a legfel-
sőbb szolgálat nevében, legteljesebb elismerését fejezte ki.

A cs. és kir. XIX. hadtestparancsnokság, Muzslay Me-
dárd, V. számú csendőrkerületbeli őrmesternek, az el-
lenség előtt teljesített kitünő szolgálataiért, a legfelsőbb
szolgálat nevében, dicsérő elismerését fejezte ki.

A m. kir. pozsonyi IV. honvéd kerületi parancsnok-
ság, a pozsonyi honvéd kerületi parancsnokának ügyésze
mellé vezényelt Steffkó Ferencz törzsőrmesternek és Koó
József őrmesternek, mindketten az V. számú csendőr-
kerület állományából, a háború folyama alatt, a mö-
göttes országrészekben, hosszú időn át, fáradhatlan buz-
galommal és szorgalommal végzett kitünő működésü-
kért, a legfelsőbb szolgálat nevében, teljes elismerését
fejezte ki.

Erdélyi menekültek tüzenetei. Az alsódetrezeni őr-
parancsnokság nevében, Nagy őrmester kéri a parfun-
dului őrön volt Nagy Ignác népfelkelő szakaszvezetőt
és a csikszentmárton-uzoni vámi őrön volt Bálint János
népfelkelőt, hogy czimüket ezen őrparancsnoksággal
mielőbb tudassák.

A hondoli csendőr-őrparancsnokság kéri Bögözi Gyár-
fás csendőrt, aki a torjai őrön szolgált, hogy czimét a
fenti őrparancsnoksággal mielőbb közölje.

Junesch György, a cs. és kir. 16. gyalog hadosztály-
parancsnokságnál beosztott tábori csendőr alőrmester
kéri Mies György alőrmestert, aki a román betöréskor
a dévai szárny lesnyeki őrön teljesített szolgálatot,
hogy családja hollétéről őt a 298. számú tábori posta
utján tudassa.

Rác Lajosné szül. Dánel Anna, csendőrségi szolgál-
latra beosztott népfelkelő neje, ki jelenleg a magyar-
bükki őrön őrsofőzőnő, kéri Rác Lajos népfelkelő
férjét, aki a román betöréskor a kápranyári őrön szol-
gált, hogy czimét a magyarbükki őr útján tudassa.

Kóka Imréné, csendőrségi szolgálatra beosztott népfel-
kelő neje kéri férjét, hogy leveleit a tiszacsegei (Hajdu
vrm.) községi előjáróságához küldje.

Versegi Mihály jászberényi (Rác-utcza 12) lakos kéri
Versegi János szakaszvezetőt, aki a sőtéthavasi őrön
teljesített legutóbb csendőrségi szolgálatot, de a román
hadüzenet óta életjelt magáról nem adott, hogy czimét
tudassa, esetleg akik sorsáról tudnának, azt vele közöljék.

Deák Elekné szül. Ferencz Anna, Csikszépvizről el-
menekült földmives neje értesíti Ferencz Mátyás Viz-
aknán (Szeben megye) állomásozott járásőrmestert, hogy
ők jelenleg Aszár községben (Komárom vrm.) 56 ház-
szám alatt vannak letelepítve. Kéri nevezett járásör-
mestert, hogy jelenlegi czimét vele tudassa.

Halálos ellenszegülés. Ilankovics József vámtelki
lakost folyó évi augusztus hó 21-én, Szaulics Balázs
szabadka-görgénypusztai lakos meggyilkolta. Az illetékes
szabadka-tavankutpusztai őrparancsnokság ez idő óta
már sokat elkövetett, hogy a gyilkost kézre kerithesse,
ez azonban mindez ideig nem sikerült. Végre folyó hó
28-án Tóth Kása Péter 2. osztályú őrmester, Erdei Jó-

Csúz, Rheuma, Köszvény

amely sok ezer hálairat és orvosi vélemény szerint biztos hatású háziszser. — Eredeti tégely ára 2 korona.

Egyedüli készítő: Szenthe Lajos Patrona Hungariae gyógyszerháza, Budapest, Damjanich-utcza 2. szám.

esetén próbálja meg a világhírű
erősített CAPCINE (Paprika) kenőcsöt

zsef alórmester és Glovák János népfölkelőből állott járőr a gyilkos katonaszökevényt lakásán meglepte. Szaulics Balázs a járőr megjelenésekor Glovák népfölkelő szuronyát megragadta, mire a népfölkelő támadója karjába szurt. Szaulics ezután Erdei József alórmester ellen fordult, őt mellen ragadta és vele dulakodni kezdett, miközben ennek köpenyét letépte. Erdei alórmester Szaulicsot szuronyával hasba szurta. Szaulics ekkor támadásával felhagyva, a járőr által a szabadkai megfigyelő kórházba szállítottatott, ahol folyó hó 29-én d. e. 4 órakor meghalt.

KÜLÖNFÉLÉK.

Olasz naplopók Franciaországban. A párisi külvárosok sétaterein, mint az «Oeuvre» keserűen panaszkodik, egész sereg tagbaszakadt olasz ember lustálkodik. Süttetik magukat a francia nappal, hogy ebben a henye semmittevésben megvárják a háború végét. Vajjon miből élnek a nem kívánatos vendégek? A válasza könnyű megfelelni: a párisi jótékony intézmények támogatásából, mert a munkáról még hallani sem akarnak. A külvárosi iparosok már gyakran felszólították őket, hogy 1'25 frank óradijért álljanak munkába, azonban kinevették őket, sőt azt a néhány olasz munkást, a ki hajlandó lett volna dolgozni, tettelegességgel kényszerítették, hogy közöttük maradjon. Franciaországban ma már attól az asszonytól, a ki nem keres teljes energiával munkát maga számára, megvonják a hadisegélyt. Vajjon nem sokkal inkább kellene-e megtagadni a segítséget ezektől a dologtalan olaszoktól?

Szénhiány Oroszországban. Az oroszországi közállapotokra jellemző az a tény, hogy már Jekaterinoszlavban is nagy bajokat okoz a szénhiány. Jekaterinoszlav ugyanis a déloroszországi szénbányaterület központjában fekszik és hatalmas vasművei most csakis a hadsereg számára dolgoznak. Noha a város körül van véve széntelepekkel, magában a városban olyan nagy a szénhiány, hogy a közuti vasut forgalmát be kellett szüntetni. A színházakban nem játszanak, mert nincs világítás és a vendéglők egy része ugyanez okból zárva van. A városi tanács már mindent megkísérelt, hogy szenet szerezzen, de a bányákban nincs elég munkás és a mi kevés szén bányásznak, azt a háborús üzemek részére foglalták le.

Newyork statisztikája. Egy nagy amerikai ujság megbízott egy statisztikust, hogy állítsa össze adatai nyomán a milliók városában végbemenő események képét, de úgy, mintha nem a vak véletlen, hanem egy óriás, titokzatos szerkezet kormányozná az eseményeket, a melyek így egy óramű pontosságával következnek be sorjában. E statisztikának az adatai most előttünk állnak. Nem éppen világrendítő dolog, de azért elég érdekes. Így szól:

Minden másodperczben négy idegen érkezik Newyorkba.

Minden 42 másodperczben egy bevándorló száll partra.

Minden 52 másodperczben megérkezik egy vonat.

Minden 10 perczben letartóztatnak valakit.

Minden 16 perczben születik valaki.

Minden 27 perczben meghal valaki.

Minden 30 perczben házasságot köt valaki.

Minden 50 perczben elindul egy hajó.

Minden 2 órában hozzáfognak egy ház építéséhez.

Minden 3 órában tűz tör ki.

Minden 2 órában halálosvégű baleset történik.

Minden 8 órában elválik egy házaspár.

Minden 10 órában öngyilkossá lesz valaki.

A fogyasztás csökkenése Olaszországban. Az olasz földmivelésügyi miniszter, mivel a kiviteli tilalom és a legmagasabb árak megállapítása csak keveset javított a belföldön kapható élelmiszerek mennyiségén és árában, ismét összehívta a központi élelmező bizottságot. A miniszter a bizottság ülésén elmondott megnyitó beszédében kijelentette, hogy a fogyasztást csökkenteni kell. A hadiállapot állandóan és előre nem látott mértékben nehezedik rá azokra az eszközökre, a melyekkel az állam és az ország rendelkezik és elkerülhetetlenül szükségessé teszi egyes követelések teljesítését, mivel ellenkező esetben Olaszország biztonságát az ellenség részéről rettenetes veszedelem érheti. Minden polgárnak feltétlenül le kell mondania minden nem feltétlenül szükséges dologról s erre nézve az államnak megfelelő rendelkező és büntető határozatokat kell életbeléptetnie. A mezőgazdaság hasznos állatainak táplálási módját is szabályozni kell.

Egy nagy francia mondása a románokról. Svájci ujságok föllevenítik Viktor Hugo egy mondását a románokról. A nagy francia író ugyanis egy alkalommal a következőket mondotta róluk: «Románia gyümölcsöket produkál iz nélkül, virágokat illat nélkül, asszonyokat szégyenérzet nélkül és férfiakat becsület nélkül.»

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Alaguti. Őrsvezető czimzetes őrmesterré (jelenleg 2. oszt. őrmesterré) való kinevezésének utólagos jóváhagyása tekintetében a tárgyalások kedvező mederben folynak.

S. L. A nős havidíjasok az őrs rendszeresített létszámába sorolnak s így a csendőrségi szervezeti utasítás 43. §. 4. bekezdésének értelmezésénél szintén figyelembe veendő.

T. p. 37. A mennyiben a háború tartama alatt a csendőrséghez való felvételnek nincsen helye, próbacsendőrtanfolyamok sem állhatnak fenn. 2. Az előirt feltételek fennforgása esetén más mint csapatszolgálatot teljesítő nem részesülhet a kérdéses kedvezményben.

T. J. Kérdésére, az ügy alapos ismeretének hiányában nincs módunkban válaszolni. Leghelyesebb ha azzal tisztí előljáróhoz fordul.

Nős csendőr. Nézetünk szerint nem áll jogában használni.

Erdély. A szolgálati szabályzat I. rész, 53. §-a irányadó.

F. J. Névtelen levélre nem válaszolunk.

Menekült. Az erdélyrészi menekültek visszatelepítése iránt a m. kir. belügyminiszter úrnak f. évi október 21-én kelt 33.000/B. M. eln. sz. körrendelete intézkedik. A visszatelepítés természetes sorrendje szerint elsősorban a termelőket, vagyis a mezőgazdákat, földmivészeket, mezei munkásokat fogják hazafelé indítani s ezekkel lehetőleg egyidejűleg a gyárak és üzemek vezetőit és munkásait, az iparosokat, kereskedőket, valamint a lelkészeket, tanítókat, orvosokat és gyógyszerészeket is.

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

Zsótér-bérlás, Városháza mellett. (Rákózi szoborral szemben.)

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tünélküli pathéfonok. — Világhírű tils gramofonok. — Lemez újdonságok és kerékpár felszerelési eszközök főraktára.

Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott:

a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék:

az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálataik elismeréseül:

Pongrácz Aladár, egy német gyaloghadosztálynál beosztott I. csendőrkerületbeli csendőrszázadosnak és

Filla Ernő, egy csendőrpótosztagnál beosztott V-ik csendőrkerületbeli csendőrfőhadnagynak.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy:

Pongrácz Aladár egy porosz királyi gyaloghadosztály-parancsnokságnál beosztott I. csendőrkerületbeli csendőrszázados a neki adományozott porosz királyi 2. osztályú Vaskeresztet elfogadhassa és viselhesse.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismeréseül:

Erhardt János csendőr cz. őrmesternek, a III., Tóth János I. cs. cz. őrmesternek, a IV., Szliaczki János cs. cz. őrmesternek, az V., Kassai József cs. cz. őrmesternek, a VIII., Nagy Pál, Sztaviczky József, Sarkady N. Lajos, Szilágyi József I. járásőrmestereknek, Nagy Ambrus és Ladomérszky György őrmestereknek, a IV., Lévai Béla őrmesternek, az V., Jennei Illés, Ogerar Péter és Szendi János cs. cz. őrmestereknek, a II., Törjék Mihály cs. cz. őrmesternek, a III., Czako János, Zaváczki Ágoston, Garai Lajos cs. cz. őrmestereknek és Kohut László őrsz. cz. őrmesternek, a IV., Matus Gyula cs. cz. őrmesternek, az V., Jakab Mihály, Szakonyi József, Vendég Antal és Csigai József cs. cz. őrmestereknek, a VI., Barna János cs. cz. őrmesternek, a VII., Szabó István, Szabó Zoltán, Sebestyén Antal és Sárközy Károly csendőr cz. őrmestereknek, a VIII. sz. csendőrkerület állományában.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz maguktartása elismeréseül:

az 1. osztályú ezüst vitézségi érem:

Topor László őrsz. cz. őrmesternek, a VII. számú csendőrkerületben;

a 2. osztályú ezüst vitézségi érem:

Illés János őrsz. cz. őrmesternek, a VII., Mészáros Sándor őrsz. cz. őrmesternek, az V., Ghia János csendőrnek, a VII., Fülöp Kálmán cs. cz. őrmesternek, a IV. sz. csendőrkerületben;

a bronz vitézségi érem:

Szabó Pál őrsz. cz. őrmesternek, az I., Jelenák András és Szabó Benő őrsz. cz. őrmestereknek, az V., Székely József cs. cz. őrmesternek, a II., Liszeszk Simon csendőrnek, a VII. és

Papp Demeter cs. cz. őrmesternek, a II. sz. csendőrkerületben.

Kineveztetett:

a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:

csendőr járásőrmesterekké:

1916. évi augusztus hó 1-ével:

Wéber Sándor őrmester, a II. és

Molnár Sámuel I. őrmester, a IV. számú csendőrkerület állományában!

1916. évi október hó 1-ével:

Kalapos Pál őrmester, az I., Deserán János, Csiszár Elek, Bártfai József és Vincze János őrmesterek, a IV., Kroszlák Miklós őrmester, az V. és Tarcsai Nándor őrmester, a VI. sz. csendőrkerület állományában.

Áthelyeztetett:

a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:

1916. évi november hó 1-ével:

Demeter Sándor, I. számú csendőrkerület, tordai szárnyabeli törzsőrmester, ezen kerülettől, szárnyszámvivői minőségben, a VII. számú csendőrkerület marosvásárhelyi szárnyához.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Lajter Henrik őrmester, egy 10 rendbeli, összesen 4000 Korona kárértékű lopás tetteseinek észszerű, leleményes és fáradságot nem ismerő nyomozás során való kiderítéseért;

a m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kárpáti József őrmester, Dózsa Bálint, Vinczellér Imre, Keller György őrsz. cz. őrmesterek, Pulai László cs. cz. őrmester és Sárváry Gergely karhatalmi szakaszvezető, három katonaszökevény kőborczigány által elkövetett 11 rendbeli, mintegy 8367 K, kárértékű betöréses lopás tetteseinek nagy buzgalommal, kitartással és fáradságot nem ismerő nyomozással való kiderítése és elfogásáért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Ingyen rum

-ot sohasem ittunk. Azonban olcsó és kitünő rumot ihatik mindenki, aki kiválóan finom rumesszenciából házilag készíti. 1 üveg 1 korona használati utasítással, amelyből 1 liter legkiválóbb rum állítható bárki által elő. Legkevesebb 6 üveg küldetik postán bürmentes küldéssel 6 koronáért, 12 üveg rendelésnél 1 üveg ajándék. Pontos levélcím: Czaich Zs. Cornél gyógyszerész, Szabadka/A., szegedi kapu. Szt. Antal gyógytár.

Olló István cs. ez. őrmester és Fördös Ferencz karhatalmi népfőlkelő, egy nagyobb mérvű lopási eset tetteinek kinyomozásánál járőrvezető őrsparancsnokuk hathatós támogatásáért;

a m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által;

Bükfa József őrsv. ez. őrmester, Turóczy Bálint cs. ez. őrmester, Fonád János, Czvitkovics József karhatalmi ez. őrmesterek, Zsurka Demeter, Kaszás János karhatalmi gyalogosok és Bakonyi Máté karhatalmi népfőlkelő, három katonaszökevény kőborzigány által elkövetett 11 rendbeli betöréses lopás tetteinek hosszas és fárasztó nyomozással történt kiderítése és elfogása körül tanusított eredményes közreműködésükért.

Előléptettek:

őrmesterré:

1916. évi szeptember hó 1-ével:

Hugyecz János és Cselovszky János, IV. sz. csendőrkerületbeli őrsvezető ez. őrmesterek;

1916. évi október hó 1-ével:

Roszina László, Kis László, Derecskei Dénes, Molnár Elek, Nyirán Miklós, Antóny János, Boross Mihály, Dobos Imre, Lobodai Gyula, Simon György, Csernay József, Balogh József, Lendvay János, Szatmáry László, IV. számú,

Mészáros Mihály, Lehel Ádám, Pakulár János, Farkas János I., Nyikus Mihály, Fekete Géza, Péterfi Péter, Juhász Károly, Orbán József, Szoboszlai József, Csontos Géza, Pál Domokos, Gerenda Gyula, III. számú,

Hári József, Szedlák Ferencz, Császárs Lajos, Énekes István, Menyhért István, Csebik Mihály, Baronits József, Mészáros Gyula, Szalai Mihály, V. számú,

Szili Imre, Gyurina István, Szücs Sándor, Kupa Mihály, Kádár András, Bagosi Ferencz, Fábian József, Szilágyi Sándor, Papp Sándor, Pécsi Győző és Szabó Imre II., VIII. sz. kerületbeli őrsv. ez. őrmesterek;

őrsvezető címzetes őrmesterré:

1916. évi szeptember hó 1. ével:

Farkas József, IV. sz. csendőrkerületbeli csendőr ez. őrmester;

1916. évi október hó 1-ével:

Homonnai Gáspár, Szlankovics Sándor, Bereczki Márton, Solti Sándor, Vágó Joáim, Ferge Imre, Lakatos Sámuel, Juhász Sándor I., Polonyi István, Marcsó István, Kiss Győző, Sándor Ferencz, Kovács Ferencz I., Lang János, Csanády István, Lédermayer Nándor, Horváth Mátyás, Hegedüs Gyula, Dégi Péter, Halász Sán-

dor, Szécsényi Ödön, Alitisz János, Géczi József és Berán András, III. számú,

Ilyés András, Horváth József IV., Nyisztor Mihály, Kastal József, Matkovics Lajos, Farkas László, Bánóczy Mihály, Máté Ferencz, Elek Lajos, Nagy Albert, Krisztea Joákim, Gazi József, Pintye János, Koltka András, Kiss János III., Vásárhelyi Imre, Csépe Mihály, Horváth György, Szentmiklósy Imre, Tóth János I., Bakos János és Balázi Lajos, IV. számú,

Markó Kálmán, Barbarics János, Pallag Károly, Bondor Zsigmond, Somogyi Lajos I., Kvasznicza József, Filacsek Mihály, Angyal István, Üveges György, Varga István II., Nemez Ágoston, Szitár András, Pleva Ferencz, Szabó János II., Trebichavszky Mihály, Hanzel József, Ivicz Ferencz, Molnár Gyula, Musitz Bálint, Máté Ferencz és Kovács Vendel, V. számú,

Könyves Lajos, Szénás József, Maliczky Béla, Tóth István, Loós Ferencz, Pintér András, Bódi Gábor, Garabuczi József, Kovács József, Kádár János, Kamuti Lajos, Kolozsvári Lajos, Farkas Gerzson, Józsa György, Bartha József, Borbély Márton, Komsa János, VIII. sz. csendőrkerületbeli cs. ez. őrmesterek;

csendőr ez. őrmesterré:

1916. évi június hó 20-ával:

Ulreich József, V. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi augusztus hó 18-ával:

Viola József, VII. sz. csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi szeptember hó 21-ével:

Csermák Lajos, Hegedüs Mihály Pál, Urbán Mihály, V. sz. csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi szeptember hó 23-ával:

Folton József, V. sz. csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi szeptember hó 29-ével:

Bálint Ferencz I., II. sz. csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi október hó 1-ével:

Janó Ferencz, Bányai Péter és Jakab István, II. sz., Fischer Pál és Látó Pál, III. sz., Osvalda Ferencz, Danis (Gálik) Pál, Ficza Péter, Nekanovics Simon, V. sz., Magos Albert, VII. sz. csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi október hó 10-ével:

Kiss Rigó Mihály, III. sz. csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi október hó 15-ével:

Héger Ferencz, III. sz. és Gulyás László, VIII. sz. csendőrkerületbeli csendőrök.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

Varga József, VIII. sz. csendőrkerületbeli csendőr.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5½% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesztünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

Lovaglási jutalomdíjban részesítették:

a m. kir. II. számú csendőr-kerület állományából:

Brusznai József csendőr cz. őrmester 6 db., Mészáros Gábor cs. cz. őrmester 3 db., Szalai Lajos cs. cz. őrmester 4 db.;

a m. kir. III. számú csendőr-kerület állományából:

Horváth Sándor V. cs. cz. őrmester 3 db., Szabó Gábor I. járásőrmester, Gyergyák György és Katona István cs. cz. őrmesterek 2—2 db.;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományából:

Kiss Ferencz és Kovács Péter cs. cz. őrmesterek 7—7 db., Oravecz Imre cs. cz. őrmester 3 db. 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban részesítettett.

Névváltoztatás.

Pizle Tivadar, VIII. sz. csendőrkerületbeli őrsv. cz. őrmester családi nevét, belügyminiszteri engedély alapján, «Perényi»-re változtattatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Varga Mihály cs. cz. őrmester, Verik Juliannával, 1916. évi szeptember hó 21-én, Kúnagotán.

ACETYLÉN KÉZILÁMPA!

A legnagyobb sötétségben is, 250—300 lépésnyi területet nappali fényben bevilágító

ACETYLÉN-LÁMPA

csinos nikkelezett kiállításban, mely kézben hordozva vagy pedig felállítva és felakasztva egyaránt használható. **Néklözhetetlen minden vidéki házban.** — Gyári ára használati utasítással 100 mm-es reflektorral ..... 8-50 K

118 mm-es reflektorral, kitünő kiállításban ..... 10— K

1 kg. Calc. Carbid, 70 órai égésre ..... —96 K

Légmentes dobozban elzárva ..... 1-30 K

Villanylámpák elegáns kivitelben 3 K-ért, elemek drbjá 90 fés 1-20 K

Kizárólagos főraktár: **LÁNG JAKAB és FIA** acetylenlámpa-

osztálya **Bpest, József-körút 41.** Flókiutak: **Baross-tér 3. és**

Margit-körút 6. — **Lámpaárjegyzék ingyen és bérmentve.**

Nem tetszőkért a pénzt visszadjuk.

VISZKETEGSÉG

bőrbaj, sömör és rühesség ellen az egyetlen biztos szer a

„FEKETE ZSIR“

Kis doboz 3 korona, nagy doboz 5 korona használati utasítással. A pénz előleges beküldése esetén postaköltséget nem számítok. Basch T. gyógyszerésznel, Csantavér, Bács megye.

A világ legjobb harmonikái

Orgonahangu, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hangu, 3 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari hangu 4 igaz váltóval 20 K. Erős acél hanguak 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hanguak is készülnek.

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangu beszélőgép 40 K, nagy «Union» szerkezettel 50 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill.-től 4 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA

királyi szabadalmazott hangszergyár

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.

SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünéklüli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Téli felszerelési szükségletét igyekezzék mindenki sürgősen beszerezni, mert az áruk folyton drágulnak.

Nagy készleteink folytán nálunk előnyösen vásárolhat.

A 115955 V—b. 1916. sz. belügyminiszteri rendelet szerint

helyesbített és új nyomtatványok

nálunk már kaphatók.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre -- -- 6 korona.
Égész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Sikorszki őrnagy.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület tisztikara mély fájdalommal és szomorodott szívvel jelenti, hogy szeretett bajtársa, Sikorszki Zsigmond m. kir. csendőr-őrnagy, midőn 1916. évi október hó 2-án csendőrzászlóalját Moha és Pusztaczelina között az ellenség ellen rohamra vezette, hazája védelmében hősi halált halt. Hősünk emléke örökké élni fog... Egy jó bajtársunkkal kevesebb, egy hősünkkel több.

Az erdélyrészi csendőrségnek — a határmegyékben szolgáló — tagjaira az a nemes feladat hárult, hogy az ellenség előnyomulását feltartóztassa, céljait felderítse, harci tevékenységében nyugtalanítsa és pusztítsa.

Az állomáshelyeiről kiszorított őrsök legénysége ezredkötelékbe tömörült, melynek egyik előretolt zászlóaljja a Goldbach-hadosztályhoz lett Sikorszki őrnagy parancsnoksága alatt beosztva.

Ez a zászlóalj rendkívül nehéz feladatok elé lett állítva és veszélyes helyzetekben mindenkor becsülettel — teljes elismerésre méltóan — állotta meg a helyét. Fogaras és Nagyküküllő kiürítését sikeresen, önfeláldozóan fedezte, többször véresen verve vissza a román rohamokat, melyek célja az Erdély belsejébe való előnyomulás volt. Haláltmegvető, férfias küzdelmek közepette céltudatosan vonult vissza az ellenséges tulerő elől.

Sikorszki őrnagy hősi halála fájdalmas és érzékeny veszteség a testületünkre is. Lelkes és a feladatai iránt becsvágygyal bíró csendőrtiszt, melegszívű bajtárs, fennkölt gondolkodású előljáró volt, aki teljes mértékben birta előljárói nagybecsülését és alárendeltjei ragaszkodó szeretetét. Igazi katona és egész férfi volt, azok közül való, kik a mai nehéz napokban dicsőséget szereznek a magyar névnek és a magyar becsületnek.

A Pesti Napló «Egy gyászjelentés margójára» czim-mel így ír Sikorszki hősi haláláról:

Amikor augusztus utolsó napjaiban a románok négy gyalogos dandárja betört a tömösi szoroson, a brassói

hegyekben, ma már nem titok, a 82-esek egy zászlóaljja és még egy zászlóalj harcolt két napon és két éjszakán át az ellenség harminczszoros tulerejével. Ez a másik zászlóalj ugyszólván a betörés pillanatában alakult katonai szervezetté, a parancsnoka Sikorszki Zsigmond csendőrőrnagy maga köré gyűjtötte a Brassótól a törcsvári szorosig elszórt csendőrsztagokat, pénzügyöröket, állami erdészeket, székely önkénteseket, akik a földjükért, hazájukért és a családjukért egy öreg puskával a vállukon szemébe akartak nézni az oláhnak. Augusztus huszonnyolcadikán feküdt először rajvonalba a Sikorszki zászlóaljja és öt hétig ugyszólván szakadatlanul harcolt, önállóan, mint egy külön kis hadsereg, irgalmatlanul és elhatározottsággal, amelyhez fogható csak a 48-as szabadságharc, vagy a bur háború guerilla-harczai mutatnak fel. A szabad csapat vezére, apja és lelke Sikorszki őrnagy, külsejére is ideálja az igazi férfinak, Erdély szülőltje, ott nőtt fel, ott serdült embersorba, ott teljesített szolgálatot, ahol a harcok legnehezebbikét vállalta zászlóaljával, hogy mint a Goldbach tábornok hadosztályának szabad csapata, fedezze a fájó szívvel elrendelt visszavonulásokat, a végsőkig tartson ki, lassítsa, neheztse a tulnyomó román erők előnyomulását és véreztesse az ellenséget, hogy át ne törjön azon a fátyolon, amelyet a mi csapataink vontak előtte.

Alkalmasabb vezért és alkalmasabb katonákat nem találtak volna erre a célra. Sikorszki az erdélyi hegyek ugyanolyan legendás hőse lett, mint aminő az aranyérmes nagybajuszu hadnagy, ma Rusz Győző alezredes, a bukovinai hegyeké. A csendőr-őrnagy nagyszerűen ismerte a terepet, járatlan utakon, vizmosásokon, rengeteg erdőkön, negyvennyolcz órás marsokban vezette katonáit a románok háta mögé és többet harcolt az ellenséges front mögött, mint a mi arcvonalunk előtt. A trénjét önként hozzája csatlakozott székely menekülők szekereiből alakította és a trén parancsnoka, dr. Taglicht Sámuel fogarasi ügyvéd és nagybirtokos a saját cselédségét, marháit és lovait adta a szabad csapat rendelkezésére. Fogaras és Nagyküküllő kiürítését is Sikorszki fedezte néhány száz puskával, de ezeken a puskákon mindig véres volt a szurony. Katonái között a legkülönbözőbb korosztályok képviselve voltak. Tizen-

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Ontóház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsérlés. — Arjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

nyolcz éves suhanczok egy sorban küzdöttek ötvenöt éves elbusult székely gazdákkal. A szabad csapat törzsét mégis magyar csendőrök alkották, ez a nagyszerű és válogatott emberanyag, parancsnokukat vakon követő értelmes emberek, akik mindig kivágták a vakmerő vezért a legkritikusabb helyzetekből, amikor már a román tenger elnyelni látszott Sikorszki kis szigetét.

A tragikus sors nem engedte, hogy Sikorszki megérje Erdély felszabadulását. Szeptember harminczadikán hajnalban kezdődött a keleti fronton Arz tábornok hadseregének offenzívája és a szabad csapat újból a legnehezebb helyet választja. Pusztá-Celina és Moha között kellett visszadobnia két román gyalogezredet, amely a hatszázharmincz méter magas Pusztá-hegyen előre kiépített fedezékekben várta a támadást. Október elsején éjjel egy óráig váltakozó szerencsével folyt a harc, a németek nyomása Fogaras felől még nem volt érezhető a románok makacs és emberpazarló ellenállásán. A zuhogó eső éjszakára fegyverszünetet parancsolt.

Az öthetes folytonos küzdelmekben megviselt zászlóalj október másodikán délben új támadásra indult, élén Sikorszki karabélyllyal, mögötte a tisztjei és utánuk az agyagos hegyoldalakat rohamozó csendőrök, finánczok, vén népfölkelők összefogózva, nehogy a sikos meredekről lecsuszszanak. Délután 3 órakor már a Pusztáhegy tetején vívnak közelharcot. A két román ezred megállja a helyét félőtig. Ekkor Sikorszki újabb rohamra gyűjti a szabad csapat maradékát, tisztje már nincs, ő, a parancsnok rohan elől, míg a hátráló ellenség golyója fején nem találja.

Negyvennégy éves volt.

Hat órákor Moha felé kissé visszavontuk a frontunkat, de a 82-esek estére áttörtek a 12-es román ezredet, a németek pedig döntőleg megverik a Pusztá-hegy felé nyomuló román lovasdandárt.

Sikorszki holttestét az ellenség kirabolta, teljesen kifosztva találta meg a 82-esek egyik szanitéczpatrulja. A főorvos a mohai ut mellé vitette a hős megcsufolt testét és ott nyomban el is temettette, két székely honvéddel közös sirba. A szabad csapat csendőrei azonban nem nyugszanak és másnap kiássák Sikorszki holttestét, virágos hordágyra fektetik és Moha községben, Macenauer Rikárd földbirtokos kastélyának kertjében katonai díszszel újból eltemetik.

Az «ingyen ellátás».

A szolgálati utasítás 18. §. 3. bekezdése rendeli: «Különösen és szigoruan megvan tiltva szolgálatban, vagy épen valamely szolgálat teljesítése indokából bármely féltől ajándékot, jutalmat vagy ingyen ellátást el-

fogadni és pedig még akkor is, ha ilyenek a legaggálytalanabb körülmények között kínáltatnának.»

Az, hogy a csendőr valamely féltől ajándékot vagy jutalmat fogadna el szolgálatban vagy pláne valamely szolgálat teljesítéseért, nem is képzelhető és ilyen esetet a csendőrség története alig is mutathat fel. A szigorú fegyelem és általában a tisztességérzetet és erkölcsös gondolkodást annyira fejlesztő katonai nevelés biztos védőbástyát képez, mely a csendőrt ilyen durvább botlásoktól a legbiztosabban megvédelmezi.

De egészen másképp áll a dolog az ingyen ellátással. Ebből a csendőr tényleg nem csinál lelkiismereti kérdést s elég gyakori dolog, hogy egyes járőrök a fent idézett szigorú tilalom daczára szolgálatban jobbmódu gazdák és földbirtokosok vendégszerető meghívását elfogadják.

Rendszerint azzal nyugtatják meg lelkiismeretüket, hogy azok, akiktől az ingyen ellátást elfogadják, a társadalom jobb köreihez tartozván, a csendőröket minden érdek és utógondolat nélkül és tisztán az intézmény iránt érzett rokonszenvtől vezéreltetve vendégelik meg. Midőn tehát ezektől az ingyen ellátást elfogadják, nincsenek azon veszélynek kitéve, hogy az illetők azért bárminő, netalán az utasítások és szabályokba ütköző ellenszolgáltatást követeljenek.

Rendszerint van is ennek a feltevésnek alapja. A csendőrt megvendégelő földbirtokos tényleg csak a rokonszeny által indítatva ülteti asztalához a csendőrt. Ebben a pillanatban bizonyára ő gondol legkevésbé arra, hogy a megvendégelésért a csendőrtől bárminő alakban és bárminő szolgálatot követeljen.

Csak hogy a gazdaságban sok mindenféle előadja magát. Most egy kocsis követ el megnemegedett csinálanságot, majd egy béres rakonczátlankodik, vagy a juhász feledkezik meg magáról és feleselésbe bocsátkozik kenyéradójával. De száz hasonló eset fordulhat elő.

Ilyenkor a birtokos önkéntelenül is arra gondol, hogy hiszen itt vannak az én csendőr barátaim, akiket én már annyiszor megvendégeltem. Most bizonyára ők sem tagadnak meg tőlem egy kis szivességet s ha megkérem őket, majd ránczbaszedik a csintalankodó kocsist, a rakonczátlankodó bérest és a feleselő juhászt.

Száz eset közül kilenczven-kilenczben az a csendőr, aki annak a birtokosnak ismételtelen élvezte a vendégszeretetét, nem térhet ki az ilyen kérelem elől s azt megtagadni nem képes; daczára annak, hogy az ilyen magándolgokba való beavatkozás a csendőrt a legnagyobb veszedelembé sodorhatja. Amint, hogy erre elég szomorú példát is találunk.

Az 1906. év végén történt egyik alföldi örskörletben az alábbi eset. B. I. földbirtokos mindig a legelőzékenyebb vendégszeretettel látta házánál az ott megforduló

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általában elismerve legjobban szállít Magyarországon legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. • • • Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapítatott 1847-ben.

A románok kiűzése Erdélyből. — Tüzérségünk átvonulása Segesváron.

járőröket. Történt egyszer, hogy B. I. megdorgálta igen nyakas természetű parádés kocsisát és az utóbbi a földbirtokos dorgáló szavait durva szidalmakkal utasította vissza. Épen ekkor érkezett a tanyára egy járőr, amelyet aztán a birtokos arra kért, hogy a rakonczátlankodó kocsist fékezze meg és tanítsa meg arra, hogy kenyér-adójával szemben tisztelettel viselkedni tartozik.

A járőr persze vonakodás nélkül teljesítette a földbirtokos kérelmét. Hiszen lekötelezve érezte magát a földbirtokossal szemben és nem tehetette, hogy most azt a csekély viszonzószolgálatot attól megtagadja. Sőt talán örült is neki, hogy erre végre alkalma nyílik. A járőr tehát közbelépett a földbirtokos kérelmére és fenyegette a rakonczátlankodó kocsist.

Csakhogy ebben a kocsisban véletlenül egy olyan virtuskodó magyar legényre akadt, aki nem enged egykönnyen magával paczkázni, még kevésbé tűri el az igazságtalanságot. Most is bátran szembeszállt a járőrrel s a fenyegetést határozottan visszautasította, miközben annak alapos megleckéztetésétől sem rettent vissza, mondván: «Jobb lesz, ha a csendőr urak a tolvajok után kutatnak és nem dugják az orrukat olyan dologba, a mihez semmi közük sincsen.»

Persze ez súlyos sértés, a hivatali tekintély ellen elkövetett merénylet és meggyalázás volt a járőr szemében, amit megtorlatlanul hagyni nem lehetett. Hogy ez a megtorlás miből állott, azt elgondolhatjuk, elég az ahhoz, hogy a kocsis vasvillával támadta meg végre a járőrt és ez most már önvédelemből kénytelen volt fegyveréhez nyulni és egy a czombba irányított szuronydöfessel a támadó kocsist ártalmatlanná tenni.

A vizsgálat aztán mindent kiderített. A két csendőr hadtörvényszéki vizsgálat alá került és ennek lefolyása után több havi börtönre, lefokozásra és a testületből való eltávolításra ítéltetett. Ime az «ingyen ellátás» elfogadásának szomorú következményei.

Vajjon azért az ebédért, vagy vacsoráért érdemes volt annak a két csendőrnek kenyerét és egész jövőjét feláldozni?

Nem jó a tüzzel játszani még akkor sem, ha szélcsend uralkodik; mikor az ember legkevésbé számít rá, jön hirtelen egy forgó szél, felkapja a paraszat és csak azt látjuk, hogy a tető ég fölöttünk.

A csendőr soha, semmi körülmények között és senkitől se fogadjon el ingyen ellátást. Aki ezt teszi, tudja játszani a tüzzel, amely minden percében elhamvasztással fenyegeti.

A nemzetközi jog megsértésének bizonyítékai.

A közös külügyminiszterium most adta ki a harmadik pótfüzetet azokról a bizonyítékokról, melyek a mi ellenségeinknek a nemzetközi jogon ejtett súlyos sérelmeiről tanuskodnak. Rémségeknek fekete lajstroma ez a vörös füzet. A hiteles adatoknak egész pergőtüzével világítja meg azokat az embertelenségeket, a melyeket az Ausztria-Magyarországgal hadat viselő államok követtek el. A sok szörnyűség, a mi ott hosszú sorba vonul, csak egy sereg friss bizonyosság arra, a mi már nem ujság régen, hogy ellenségeink, a kik minket hirdetnek barbároknak, rá sem hederitenek semmiféle nemzetközi egyezményre, hanem gyászvitézéivé válnak ennek a modern kornak, a kik a legsötétebb gáztettekre vetemednek. A bizonyítékoknak ez az újabb füzet az idei június harminczadikával zárul és olyan olvasmány ismét, a melynek hatása vetekszik a legszertelenebb képzelettel kieszelt rémregényével.

Négy részre oszlik az adatgyűjtemény. A két első rész bizonyítékokat szolgáltat arról az elbánásról, melyben Ausztria-Magyarország diplomáciai és konzulátusi funkcionáriusai részesültek az ellenséges államok hatóságaitól. Tömeges halmozásai ezek az esetek azoknak a sérelmeknek, melyek a vendégjog legelemibb követelményeit érték. Kiutasítások, vagy letartóztatások ijesztő számban történtek, még pedig igen gyakran még a hadiállapot bekövetkezése előtt. Jegyzékek mentek és jöttek, de nem használt semmit. Ellenségeink csak nem akarták megváltoztatni azokat a furcsa fogalmakat, a melyeket a vendégjogról tápláltak, a mit pedig ősidőktől fogva tiszteletben tartottak a legkezdetlegesebb műveltségi foku népek is. Egyik-másik esetet külügyi képviselőnk formásterű tiltakozás tárgyává tett a semleges államokban.

Régi és talán már meg is unt nóta panaszos ütemei csendülnek ki a bizonyítékok harmadik részéből, a mely

HEGEDŰ

remek felszereléssel
10-12-15 20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály-nál szerezhető be Budapesten, Király-utca 58. sz.

Minden hangszerről külön árjegyzék kérendő.

HARMONIKA

10 12 15-20 korona
finomabb 2 soros 30-40-50 kor.

GRAMOPHON

40 50-60 70 korona
legfin. aozél óraműszerkezettel

A románok kiűzése Erdélyből. — Hádihíd az Olton.

csoportosítja az osztrák és magyar állampolgárokkal szemben az ellenséges országokban elkövetett súlyos embertelenségeket. Itt is hangsúlyozza a füzet, hogy jelentékeny részben van szó olyan esetekről, a melyek jóval a háború megkezdése előtt történtek. Ellenségeink jellemző bizonyoságot adtak lovagias gondolkodásukról, a mikor nem átalottak védtelen aggodat, beteget, nőt, gyermekeket illetni a legleleketlenebb bánásmóddal.

A hadviselés fékevesztett módjait hátborzongató példákkal tárja föl a negyedik rész: a hadijogon ejtett sérelmek bizonyosságainak hosszu. sora. Szinte tipikusak és megszokottak már az esetek, egyforma rémség valamennyi, csak a hely és az idő megjelölése változott, a mint a jegyzőkönyvek a letagadhatatlan valóságot hirdetik.

A füzet csoportosítja országok szerint is a történelmi sérelmeket. Első helyre kerül Franciaország, a mely nem egy csúnya cselekedetével csufolta meg a gloire nemzetét. Legemlékezetesebb volt mind között az «Elektra» kórházhajó megtorpedózása, a melyet kiegészít még sok helyi forgalmu gőzhajó elsüllyesztése.

Olaszország viselt dolgai között leggyakoribb a dum-dumgolyók alkalmazása, a mihez járul még a hüvelyükbe fordítva helyezett lövedékek használata, de a «legsemmirekellőbb ellenség» sűrűn művel és művelt egyebeket is. Védtelen hadifoglyokat mészárol le, kórházakra tüzel, a genfi lobogóval él vissza, hogy állásainkat kikémlelje stb.

A kicsiny Montenegró igen nagy volt a hadviselés állatiasságában. A ernagorcok nem érték be azzal, hogy hadifoglyokat öldösték le, hanem meg is csonkították a szerencsétleneket.

Az oroszok bünkrónikája persze a legváltozatosabb. Ők a mellett, hogy bántalmazzák a hadifoglyokat, még ki is rabolják, osztrák-magyar katonákat szökésre, hazatérésre bujtogatnak, porosz egyenruhába bujtatott katonákkal harezolnak, üldözik a görög-katholikus lelkészeket, pusztítják a magántulajdont, védtelen polgárokat gyilkolnak le, gázoknak hatását hadifoglyokon próbálják ki, hadifoglyokkal lövészárkokat, akadályokat készíttetnek és az ellenszegülőket megkorbácsolják, sőt le is lövik, tüzelnek sebesültszállítmányokra és így tovább, és így tovább.

Végződik a fekete lajstrom Szerbiával, a melynek kegyetlen üzelmei számunkra, magyarokra nézve talán a legismeretesebbek. Ők bántak talán a leglealázóbban és legméltatlanabban a hadifoglyokkal, a továbbmenetelésre képteleneket agyonlőtték, igazságtalan drákói ítéleteket hoztak, tizedeltek, tétlenül nézték a betegek kínzó szenvedéseit, sok embernek kellett elszenvednie

az éhhalált is. A borzalmak krónikája kivált a szerb hadak visszavonulásával szolgálhat vérfagyasztó adatokat.

Ilyen és eféle rémségek egész tömegéről van szó a közös külügyminiszterium vörös füzetében, a mely egyrészt beszél a háború irtózatosságairól, másrészt a bizonyítékok végtelen soraival feleletet ad arra a kérdésre, hogy a népeknek ebben az ádáz csatájában, melyik fél küzd igazában a szabadságért és az emberiességért.

KÉPEINKHEZ.

A románok kiűzése Erdélyből.

Hazánk gyöngyének, a kies Erdélynek területe a hadak utjává vált most. A székely regékben élő Csaba vezér égi hadai helyett osztrák-magyar és német hadseregek jöttek a székelység segítségére és tették szabaddá a székelyek ősi földjét, pihenést se hagyván a heteken át üldözött ellenségnek, mig csak kívül nem szoritották őket a Kárpátok bérczein. A határon túlról agyarkodnak már vissza a mőczhadak s véres veszteségeik dacára még mindig remélik a visszajutás lehetőségét, holott saját hazájuk némely részein is egyre érzik már fegyvereink hatását.

Romlás és pusztulás maradt a gyűlölt ellenség nyomában, mert azt, hogy menekülésük közben tüzzel-vassal pusztítsanak, a közvetlen nyomukban haladó csapataink se tudták megakadályozni. E súlyos csapás elviselését azonban megkönnyíti az a jóleső tudat, hogy a hazatérő lakosság bármerre néz is, mindenütt a saját védő seregeinket látja maga körül s ez megerősíti őket abbeli reményükben is, hogy most már nyugodtan huzhatják meg magokat feldult, családi tüzhelyök romjai között addig is, mig felépíti hajlékaikat a nemzet minden áldozatra kész jóindulata.

Mint az egyidejűleg közreadott képeink is bizonyítják, tele van most az egész Erdély a szövetséges hadseregek csapataival. Gyalogság, lovasság, tüzérség s más különféle csapatok vonulnak minden irányban a határszéli Kárpátok felé, hogy az ott küzdő csapatok veszteségeit minden perczen pótolhassák. Mert csak így sikerülhet a kiűzött ellenség visszaözlését megakadályozni s elérni azt a célt, hogy a saját hazájában mérhessük rá azt a döntő csapást, amely talán-talán végét jelentené ennek a hosszú idő óta tartó véres háborúnak.

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótér-bérház, Városháza mellett. (Rákózi szoborral szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tünékküll pathéfonok. — Világhírű tús gramfonok. — Lemez újdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktára.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

HIREK.

Adományok. Legutóbb a következő adományok folytak be hozzánk: a vak katonák javára: a palánkai őrs-től 11 korona 25 fillér, Kocsis Ferencz csendőrtől Gyalárról 5 korona; a háborúban elesettek özvegyei és árvái javára; Moldován László alörmestertől Gyalárról 10 korona, Kocsis Ferencz csendőrtől Gyalárról 5 korona; az elesett csendőregyének özvegyei és árvái javára: a 40. honvéd-gyalogdandár legénységétől 86 korona; a Vörös kereszt javára: Szabó János őrmestertől Rozgonyról 20 korona. Az adományokat rendeltetési helyükre juttattuk.

Erdélyi menekültek kérelmei. Szabó Bódog őrmester, ki jelenleg a budapesti Augustza kórházban, a 13. barakkban van, kéri nejét, szül. Gere Rozáliát, vagy azokat, akik hollétéről valamit tudnak, hogy ezt vele mielőbb tudassák.

Foró Mihály menekült, aki jelenleg a Pusztaföldvár-hoz tartozó Egyháztanyán, Békés megyében tartózkodik, kéri Foró Mihály csendőr őrmestert, hogy címét vele közölje.

Batár Józsefné kéri Csikós Zsigmond csendőrt, aki legutóbb a leánymezői őrsön szolgált, hogy címét vele tudassa. — Czime: Nagyvárad, Temető-utca 13. szám.

Kérelem. Hencz Juliska kavaráni lahos kéri mindazokat, akik jegyeséről, Oláh István csendőr őrmesterről valamit tudnak, hogy ezt vele közöljék. Oláh István őrmester folyó évi október hó 1-én a nyitramegyei motosi kórházból kikerült, azóta holléte ismeretlen. Az értesítést a szakuli őrsre (Krassó-Szörény vármegye) küldeni kéri.

KÜLÖNFÉLÉK.

A német császár fehér lova. A nép száján sok példabeszéd kél és járja utját, elterjed hihetetlen gyorsasággal... Régen is sokszor a királyokról és császárokról szóltak az adomák. Ma, a háború viharában, a nagy idők eseményeihez alkalmazkodik a nép gondolatvilága is, s a mi népszerű, a mi kedves és a mi foglalkoztatja állandóan a lelkeket, kifejezésre jut egy-egy «igaz» történetben. A «Frankfurter Zeitung» közöl most egy ilyen igaz történetet, a mely a német nép száján forog és immár annyira közkedvelt, hogy a nyomtatott betű is terjeszti. A történet a német császárról és a czárról szól. Az orosz czár — ki merne kételkedni benne, — nemrégén tíz mérő zabot küldött a hatalmas német császárnak, azzal a kevély üzenettel, hogy olyan sok katonája van, a mennyi magot a császár a zabban talál. A büszke üzenetre a császár a következő egyszerű felelettel felelt a fehér czárnak. — Nekem van egy fehér lovam az istállóban, Hindenburgnak hívják, az megette mind a zabot. Kedves bátyám, kiüldhetsz még sok zabot!

A japán újságírók. A tokiói és osakai lapoknál egyre nagyobbodik az újságírók száma. Egész sereg olyan újságírói ág van, mely megkívánja a női munkatársakat. Az összes nagy japáni napilapoknak vannak mellékletei az asszonyok számára és a legrégibb tokiói

újság, a Jomiuri, naponként egész oldalt hoz, melyben kizárólag asszonyokat érdeklő kérdésekkel foglalkozik. A Times hosszabb cikkben foglalkozik a japáni újságírók helyzetével. A japáni női riporterek mindenekelőtt a háztartás, a gyermeknevelés, a divat és egyéb hasonló kérdések körébe vágó teendőket látják el. Felolvasásokról, irodalmi és zenei estékről írnak. Különösen érdekes a politikai rovatban végzett tevékenységük. A Times cikkírója szerint egész sereg olyan japáni újságíró van, kiknek állandóan értékes, megbízható politikai értesüléseik vannak. Mikor az első japáni újságírók felbukkantak, idegenkedéssel nézték őket a többi asszonyok. Azóta azonban megváltozott a helyzet, miben jórésze van annak is, hogy Japánban egészben véve nagy tekintélye van a sajtónak.

Nóvasutasok Poroszországban. A porosz államvasutak igazgatósága a háború folyamán nagy számmal alkalmazott női munkásokat a vasutnál. Német lapjelentés szerint újabban fűtőknek is alkalmaznak olyan nőket, a kiket testalkatuk és szervezetük erőssége erre a munkára képesít. A női fűtők egyelőre a berlini helyi forgalomnál nyernek alkalmazást.

A Karszt legendája. A viztelen Karsztról, hol most heves harcok tombolnak, sajtóságos néplegenda szól, mely a vidék természetét igyekszik megmagyarázni. Egykor az Ur Szent Péter társaságában me akarta járni a Karszt területét, falvait és hogy kényelmesebb legyen az utjuk, szamarat keritettek. A kietlen, szomorú vidék szikláin keresztül Péter vezette az állatot. A látogatás nem esett meg egyhamar, hogy tehát meg ne éhezzenek, egy szép sonkát vittek magukkal utra valónak és azt egy kosárban a szamar hátára kötötték. Mikor beszélgetésbe mélyedve, már jó darabot haladtak, az Ur «megállj»-t parancsolt és előkerestette a vacsorát. Péter készségesen segített az Urnak a leszállásnál s egy díofa alatt szép árnyékos helyet talált. Miután a kenyeret megszegette, ki akarta venni a sonkát a kosárból, de nagy álmétkodására nem találtatott. Ide-oda nézelődött. Hasztalan. A sonka eltűnt. Egy Karszt-lakó ember felhasználta a beszélgetésük pillanatát, szép csendesen odalopózott hátulról a szamarhoz és oda lett a sonka. «Jó jó, — mondta az ur komolyan. — A sonka eltűnt, de sós volt. Ha majd a tolvaj és cimborái elfogyasztották, inniok kell rá nagyot. Mai naptól fogva, Péter, büntetésül minden vizet elveszünk a Karsztból; a folyamok, patakok, esermelyek visszahuzódnak a föld mélyébe és a hegyi lakók, ha inni akarnak, kénytelenek lesznek majd azzal a vízzel beérni, a melyet nekik az égből küldünk». Ez az ellopott sonkáért járó büntetés. Ám a parasztok azt is beszélik, hogy az Ur heves felindulásában, még azonfölül az embereknek a térdén akart szemet növeszteni. Péter azonban, mint a Karsztnak és cserjéinek jól ismerője, közbeveté magát érettük és szólt: Uram, én jó Uram, kérlek ne teremts nekik szemet a térdükre, mert akkor, ha egy-két napig ezen a bokor, csalán benötte vidéken járnak-kelnek, mind megvakul. És az Ur ezt a második büntetést már elengedé.

A tüzérség védőszentje. A tüzérségnek Szent Barbara a védőszentje. Szent Barbara Nikodémiában, Kis-Ázsiában, Kr. u. 240-ben mások szerint 306-ban, atyja akarata

Csúz, Rheuma, Köszvény

amely sok ezer hálaírat és orvosi vélemény szerint biztos hatású háziszser. — Eredeti tégely ára 2 korona.

Egyedüli készítő: Szenthe Lajos Patrona Hungariæ gyógyszerháza, Budapest, Damjanich-utca 2. szám.

esetén próbálja meg a világhírű erősített **CAPCINE (Paprika)** kenőcsöt

ellenére áttért a keresztény hitre. Ezért atyja, a ki szigorúan ragaszkodott a pogány valláshoz, tömlöczbe záratta s büntetését azzal szigorította, hogy lábainál fogva, fejjel lefelé csüngő helyzetben, időközönként felakasztatta. A mikor még így sem tudta a pogány hitre visszatéríteni, feljelentette leányát s a prefektus halálra is ítélte Barbarát. Ámde senki sem akadt, a ki a szép leányt kivégezné! Ekkor azután maga a kegyetlen apa vállalkozott leánya kivégzésére, a minek fejevétel által kellett megtörténnie. A legenda szerint a kivégzés pillanatában villám csapott le az égből s megölte a kegyetlen apát. — Ez a magyarázata annak, hogy zivatar idején Szent Barbara segítségét kéri az emberek. A puszkapor feltalálása után a bányászok, majda spanyol tüzérség választotta védszentül. Később más államok tüzérsége is követte ezt a példát, s innen van, hogy a legtöbb katolikus államban a tüzérség december 4-ikén hivatalosan ünnepli meg Szent Barbara napját s a képe ott díszlik a tüzérkaszányák, fegyvertárak és vár tornyok falán. A spanyol és a francia hadihajókon azt a helyiséget, ahol a löport és a municziót tartják, ma is Szent Barbara nevével nevezik el. Néhány év előtt a touloni kikötőben a francia «Liberté» hadihajó Sainte Barbara-helyiségében robbant föl az ominózus B-lőpor, mely robbanás a büszke hadihajót és vele több száz francia tengerészkatona életét egy szempillantás alatt elpusztította. A legtöbb német tüzérségi kaszánya tisztai kaszinójának falát ma is Szent Barbara képe ékesíti, övezve a tüzérség jelképeitől.

A klondykei aranymezők fölfedezője. Shokum Jim, a híres indiánus, a klondykei aranymezők felfedezője nemrégiben halt meg. Általában egy fehér ember, Carmak György érdemének tudják a klondykei arany fölfedezését, pedig ez nem egészen így van. Része van ugyan benne, de az aranymezők fölfedezése egy indiánus nevéhez fűződik. Carmak, a kinek felesége Shokum Jim nővére volt, 1896 augusztusában feleségével és két sógorával Alaskán időzött s a szabad ég alatt táboroztak. Az egyik este Shokum Jim eltávozott a táborból s egy közeli folyóban halászott. E közben észrevette, hogy a folyó fővénye igen gazdag aranytartalmu s ezzel a klondykei aranymezőket fölfedezte. Tapasztalatát közölte társaival, a kik erre most már mindannyian ott maradtak a folyó partján és hozzáfogtak az arany gyűjtéséhez. Nem tartott a munka sokáig és máris több métermázsza aranyuk volt együtt s egyszeriben a leggazdagabb alaskai indiánus lett, sőt csakhamar Északamerika leggazdagabb embere. Hirük mindenfelé eljutott és nevüket az Egyesült-Államokban és Kanadában mindenki ismerte. Csakhamar megindult a népvándorlás a világ minden tájáról a klondykei aranymezőkre, a hol a fölfedezők ekkor már igen meggazdagodtak s nemsokára el is hagyták az aranymezőket s óriás kincsükkel Scattleba költöztek. Az indiánus családdal ekkor történt meg először, hogy fölkeresték a felvérek városát, a hol különben kitűnően érezték magukat. Igen tetszett nekik, hogy aranyért mindent vásárolhattak s hogy kedvtelésüket kielégítsék, korlátlanul szórták a pénzt. A kocsikenőcstől a női csipkés fehéremüig mindent megvettek s örömeikben a szállójuk előtt gyülekező kíváncsiak ezrei közé is aranyat szórtak esténként, majd füt-fát megvendégeltek. Mikor a várost meguntta Shokum Jim, visszatért szülő-

földjére, de a pénzköltés szenvedelme lett s nem tudott róla lemondani. Rengeteg kincsét teljesen elköltötte s élete végén elszegényedett. Ha egy püspök magához nem veszi, akkor bizonyos, hogy nagy nyomorban pusztult volna el. A klondykei aranymezők fölfedezéseért a világ haláljával adósa maradt neki.

A háború és a gyémántkereskedelem. Az úgynevezett nyersgyémánt-bizottság, mely a délafrikai gyémánttal kereskedő londoni és amsterdami üzereket ellenőrzi s a melynek felügyelete alá mintegy 700 gyémántkereskedő tartozik, most olyan rendszabályt kényszerített a gyémánt-árusokra, hogy német és osztrák gyémántkereskedőkkel üzleteket nem szabad kötniök, különben fekete listára kerülnek és kizárják őket a komitéből. A scheveningi gyémántklub ez okból most be is szüntette működését, mert ez a klub szintén bojkottálva van, mivel tagjai közt sok osztrák és német is van.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Többeknek. Az általános papirhiányra és a nyomdai költségek tetemes áremelkedésére való tekintettel, a kitüntetett legénységi egyének arczképei a készülő 1917. évi csendőrségi zsebkönyvbe ugyanolyan terjedelemben és számban vétetnek fel, mint az elmúlt évben. A közlésre ezuttal nem kerül arczképek folytatólag a következő évi zsebkönyvekbe fognak felvétetni.

0000. A legénységi katonai szolgálati jelek leadása a háborúból folyó körülmények miatt akadályba ütközik. Az annak viselésére való jogosultságot azonban ez a körülmény nem befolyásolja s így az arra tényleg igénytul birók, az esetleg sajtójukból beszerzett szolgálati jelet jogosan viselhetik.

Káts népf. örm. 1 Nyugállományban nősült egyén özvegyének nyugdíjra igénye nincs. 2—3. Nősülési engedélyre csupán annak az ideiglenesen nyugdíjazott csendőregénynek van szüksége, ki egy év, vagy hat hó múlva leendő újbóli felülvizsgálat kimondása mellett helyezettett az ideiglenes nyugállományba.

1887. Az újonnan rendszeresített rendfokozatokba való besorolásnál, a rendelet kiadásakor tényleg viselt rendfokozat szolgál alapul, tekintet nélkül arra, hogy az abba történt kinevezés milyen körülmények között történt.

D. 0000. 1. Legalább hat havi kifogástalan szolgálat után. 2. A rendfokozat megemlítése mellett szólítandó meg. 3. A honvédségi illetékszabályzat II. rész, 8. §., 5. pontja értelmében azon hó végéig jár, a melyben a változás történt. 4. Alig hiszszük, hogy nyomára akadjon.

E. A. A rendelkezéshez fűzött megjegyzés szerint «m. kir. katonai egyén elnevezés alatt, a m. kir. honvédség, népfölkelés és a m. kir. csendőrség egyénei értendők». A szabadságra való igény egy évi szakadatlan tényleges szolgálat után, újabb szabadság pedig legénységi egyénéknél további kilenc hónap után áll be.

Mähr. Weisskirchen. Az alörmesteri rendfokozat illeti meg, mivel a tábori csendőrségnél csendőr czimzetes örmesterré történt kinevezése és az ezek rangsorába történt besorolása még nem jelenti az altisztek állományába történt felvételét. Az említett tárgyú belügyminiszteri rendelet nem létezik.

Vizes lábak

ellen csak úgy védekezhetünk, ha bakancsot, csizmát a rég bevált izoláló hatású **CAMPOLIN**, törvényileg védett vízhatlan bőrkendőcsel kenjük. — Kérjen prospektust az egyedüli gyártója:

Krayer E. és Társa osztrák, Budapest, V. kerület, Váci-ut 34. szám.

Fiók: V. ker., Váci-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-utca 20. (Kálvin-tér mellett). III. ker., Flórián-tér 18. sz. Ujpesten: Árpád-ut 40. szám.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelme-
sebben kinevezni méltóztatott:

a m. kir. csendőrség állományában:

őrnaggyá:

1916. évi november hó 1-ével:

1916. évi november hó 1-ei ranggal:

verbói Szluha Imre századost (1. rangszám), a III. sz.
csendőrkerületnél;

főhadnagyokká:

1916. évi november hó 1-ével:

1916. évi november hó 1-ei ranggal:

a következő hadnagyokat:

Besser Bélát, (1. rangszám) a VII.,

Rutich Józsefet (2. ") a VI. és

Nádaskay Istvánt (3. ") a II. számú csendőr-
kerületnél;

számtanácsossá:

1916 évi november hó 1-vel:

1916 november hó 1-ei ranggal:

Fenesi József százados-számvivőt (1. rangszám), az
V. számú csendőrkerületben;

főhadnagy-számvivővé:

1916. évi november hó 1-vel:

1916. évi október hó 1-ei ranggal:

Molnár Károly hadnagy számvivőt (1. rangszám), a
III. számú csendőrkerületnél.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelme-
sebben adományozni méltóztatott:

a hadidíszítményes Ferencz-József-rend lovagkeresztjét
az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elis-
meréseül:

edvi Illés Béla, III. csendőrkerületbeli csendőrőrnagy-
nak, az újvidéki csendőrszárny parancsnokának;

a hadidíszítményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet

az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elis-
meréseül:

Andrits Radoszláv, a cs. és kir. 69. gyalogezrednél
beosztott VI. csendőrkerületbeli csendőrfőhadnagynak;

elrendelni méltóztatott, hogy

a legfelsőbb dicsérő elismerés újlag tudtul adassék:

az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elis-
meréseül:

verebélyi Marsó Pál, a cs. és kir. 69. gyalogezrednél
beosztott V. csendőrkerületbeli csendőrfőhadnagynak;

az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elis-
meréseül:

Demetrovics Dezső, egy szállásmesteri osztálynál be-
osztott VIII. csendőrkerületbeli csendőrfőhadnagynak;

adományozni méltóztatott:

a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem
szalagján:

a háborúban teljesített kitünő szolgálatai elismeréseül:

Molnár Henrik, a m. kir. honvédelmi miniszteriumba
beosztott csendőr-főhadnagy számvivőnek.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre fel-
hatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elis-
meréseül:

az 1. osztályu ezüst vitézségi érem:

Butta József csendőrnek, a VII. számú csendőr-
kerületben;

a 2. osztályu ezüst vitézségi érem:

Rab János alőrmesternek és
Hugyecz János 2. oszt. őrmesternek, a IV. sz. csendőr-
kerületben;

Bálint Mihály 1. oszt. őrmesternek, az országos
csendőr-iskolánál;

Biró Mihály Gérgely, Nagy József III.,
Vojna István, Ambrüs Ferencz csendőröknek, a VII.,
Biró József I. alőrmesternek, az I.,
Szarvas Ferencz alőrmesternek, a III.,
Gelehrter József I. oszt. őrmesternek, a VI.,
Bilibok Péter csendőrnek, a VII. számú csendőr-
kerületben;

a bronz vitézségi érem:

Hernyák Gábor, Knodel Márton, Zsozsán Miklós és
Balogh Imre alőrmestereknek, Józsa István 2. oszt. ör-
mesternek, a IV.,

Balázs András alőrmesternek, a II. számú csendőr-
kerületben.

Ingyen rum

ot sohasem ittunk. Azonban olesó és kitünő rumot ihatik min-
denki, aki kiválóan finom **rumessenciából** házilag készíti.
1 üveg 1 korona használati utasítással, amelyből 1 liter leg-
kiválóbb rum állítható bárki által elő. Legkevesebb 6 üveg
küldetik postán bérmentes küldéssel 6 koronáért, 12 üveg ren-
delésnél 1 üveg ajándék. Pontos levélczim: Czaich Zs. Cornél
gyógyszerész, Szabadka/A., szegedi kapu. Szt. Antal gyógytár.

Részesítettetek:

a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:
 a magasabb fokozatu havidij-illetékben:
 a VI. rangosztályban:
 1916. évi szeptember hó 1-ével:
 Báró Gyula ezredes, a m. kir. IV. számú esendőr-
 kerület parancsnoka;
 1916. évi augusztus hó 1-ével:
 a következő alezredek:
 Czibere István és
 polyáni Boldizsár András, a II. sz. esendőr-kerületnél.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetnek:

1916. évi november hó 1-ével:
 Filtsch István, V. számú esendőr-kerületbeli törzs-
 őrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rok-
 kant, mindennemű népfelkelői szolgálatra is alkal-
 matlan.»
 Választott lakhely: Pozsony.

Oberbüchler Ferencz, IV. számú esendőrkerületbeli
 járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint
 «jelenleg szolgálatképtelen», egy év tartamára.
 Választott lakhely: Nagyszöllös.

Előléptettek:*I. oszt. őrmesterré:*

1916. évi október hó 1-ével:

Kolofon Béla, Főri Ferencz, Krausz Lajos, Pusztai
 József, Filiszár István, Kása József, Aláh Sándor, Ütő
 Mihály, Pauli József, Elek Sándor és Galicza Mihály,
 II. számú esendőrkerületbeli 2. osztályu őrmesterek;

2. osztályu őrmesterré:

1916. évi október hó 1-ével:

Gál János, Kiss János IV., Lyubovics Lyubomir,
 Kengyela Gusztáv, Szász György, Fratilla János, Török
 Imre, Szabó János II., Balázs Péter III., Tóth Béla,
 Spitzer Adolf, Tóth Sándor I., Sipos Imre, Pálinkás

Károly, Vágási Dénes, Szöllösi Pál, László András,
 Zolnai Márton, Boga György és Gergich Pál, II. számú
 esendőrkerületbeli alőrmesterek;

alőrmesterré:

1916. évi október hó 1-ével:

Rusz László, I. számú esendőrkerületbeli esendőr;

1916. évi október hó 15-ével:

Rehó Pál, IV. számú és Léja Róbert, VI. számú
 esendőrkerületbeli esendőr;

1916. évi október hó 25-ével:

Mravik Péter, Branea György, Kis Dávid, Rác Gá-
 bor, Anka Ábrahám, Petrucz Mihály, Vasvári Simon,
 Marzsini Simon, Petrás Simon, Süveg Sándor, Koros
 Miklós, Kövi Gyula, Lakatos Dénes, Schaffer Antal,
 Dimbeán Vazul, Papp Sándor II., Eröss Károly, Pauli
 Pál, Larkovics János, Belbe János, Máté György, Má-
 gócsi József, Zsóka István, Lényvesi Salamon, Székely
 Sándor, IV. számú esendőrkerületbeli esendőrök;

vezetővé:

1916. évi november hó 1-ével:

Aladsich Antal, Komlói József, Nagy Ferencz IV.,
 Nagy Mélykúti Vincze, Kancsár János, Tóth Sándor I.,
 Keleti István és Sándor Lajos, II. számú esendőr-
 kerületbeli esendőrök.

Lovaglási jutalomdíjban részesítettetek:

a m. kir. II. számú esendőr-kerület állományából:

Madácsy Lajos I. oszt. őrmester és Vigh Lajos al-
 őrmester 5—5 db., Virágh János I. alőrmester 4 db.,
 Sebők István alőrmester 3 db., Szabó Imre, Sipos
 Imre 2. oszt. őrmesterek, Bodó Pál, Gábrriel Gyula,
 Török László alőrmesterek, Katona Mihály és Szántó
 Antal esendőrök 2—2 db., továbbá

a m. kir. VI. számú esendőr-kerület állományából:

Vámosi József és Tóth György IV. alőrmesterek
 3—3 db. 3—3 db. 10 koronás aranyból álló jutalom-
 díjban részesítettetek.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök
 törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek
 létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás
 ellenében.

Külföldi pénznemek vé-
 tele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és
 készpénzért való eladása.

Előadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly
 takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő
 lekötése mellett helyeznek el intézetünkknél, 6% (hat) betéti
 kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takaré-
 betét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási
 időt ki nem köli, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk.
 (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki inté-
 zetek részvényeire.

**Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jel-
 zalogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett.**

**Utalványok, intézvények és cheques beszedését elvállaljuk
 igen mérsékelt költségek felszámításával.**

Vesziünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Házasságra léptek:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Mucsi Lajos örsvezető cz. őrmester, Turcsán Annával, 1916. évi szeptember hó 23-án, Liliomoson;

Vass István örsv. cz. őrmester. özv. Csontos Kálmánné sz. Szappanos Teréziával, Kiskunmajsán;

Kóka Sándor örsv. cz. őrmester, Urhegyi Etelkával, 1916. évi szeptember hó 23-án, Homokmégyen;

Király József II. cs. cz. őrmester, Hirka Margittal, 1916. évi szeptember hó 12-én, Csengődön;

Vojczek István cz. cz. őrmester, Vleskó Judittal, 1916. évi szeptember hó 7-én, Kiskörösön;

Farkas Gergely cs. cz. őrmester, Szikora Judittal, 1916. évi október hó 7-én, Kiskunhalason;

Kovács Sándor III. örs. cz. őrmester, Iván Etelkával, 1916. évi szeptember hó 17-én, Homokmégyen;

Néb Mihály csendőr cz. őrmester, Nagy Teleki Julianával, 1916. évi szeptember hó 13-án, Szabadkán.

Armánkó János cs. cz. őrmester, Juhász Etelkával, 1916. évi szeptember hó 12-én, Ószivácson;

Belák Pál cs. cz. őrmester, Nagy Annával, 1916. évi szeptember hó 17-én, Baján.

ACETYLÉN KÉZILÁMPA!

A legnagyobb sötétsgben is, 250—300 lépésnyi területet nappali fényben bevilágító

ACETYLÉN-LÁMPA

csinos nikkelezett kiállításban, mely kézben hordozva vagy pedig felállítva és felakasztva egyaránt használható. **Nélfűlőhetetlen minden vidéki hában.** — Gyári ára használati utasítással 100 mm-es reflektorral... 8:50 K

118 mm-es reflektorral, kitűnő kiállításban --- 10'— K

1 kg. Calc. Carbid, 70 órai égésre --- --'90 K

Légmentes dobozban elzárva --- --- 1:30 K

Villanylámpák elegáns kivitelben 3 K-ért, elemek drbja 90 f és 1:20 K

Kizárólagos főraktár: **LÁNG JAKAB és FIA** acetylenlámpaosztálya **Bpest, József-körut 41.** Flókuletek: **Baross-tér 3. és Margit-körut 6.** — **Lámpaárjegyzék ingyen és bérmentve.**

Nem tetszőkért a pénzt visszaadjuk.

VISZKETEGSÉG

bőrbaj, sömör és rühesség ellen az egyetlen biztos szer a

„FEKETE ZSIR“

Kis doboz 3 korona, nagy doboz 5 korona használati utasítással. A pénz előleges beküldése esetén postaköltséget nem számítok. Basch T. gyógyszerésznél, Csantavér, Bács megye.

A világ legjobb harmonikái

Orgonahangu, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hangu, 3 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari hangu 4 igaz váltóval 20 K. Erős aczél hanguak 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, gramatikus hanguak is készülnek.

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangu beszélőgép 40 K, nagy «Union» szerkezettel 50 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill.-től 4 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA

királyi szabadalmazott hangszergyár

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.

SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tűnélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Téli felszerelési szükségletét igyekezzék mindenki sürgősen beszerezni, mert az áruk folyton drágulnak.

Nagy készleteink folytán nálunk előnyösen vásárolhat.

A 115955 V—b. 1916. sz. belügyminiszteri rendelet szerint

helyesbitett és új nyomtatványok

nálunk már kaphatók.